KOMISJONI OTSUS,

11. märts 2014,

riigiabi nr SA.34445 (12/C) kohta, mida Taani andis seoses varade üleandmisega ettevõtjalt FIH ettevõtjale FSC

(teatavaks tehtud numbri C(2014) 1280 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2014/884/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkuseid vastavalt eespool viidatud sätetele [1] ja võttes neid märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) Taani andis 30. juunil 2009. aastal riigi rahastatud kapitalisüste käsitleva Taani seaduse [2] alusel 1,9 miljardit Taani krooni esimese taseme hübriidkapitalina ettevõtjale FIH Erhvervsbank A/S, sealhulgas tema tütarettevõtjatele (edaspidi „FIH").

(2) Taani andis 6. märtsil 2012. aastal teada ettevõtja FIH kasuks võetud meetmete paketist. Komisjon kiitis 29. juuni 2012. aasta otsusega (edaspidi „menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlev otsus") [3] need meetmed [4] ajutiselt heaks, leides, et need on kokkusobivad siseturuga.

(3) Samal ajal algatas komisjon Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping") artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetluse, sest valitsesid kahtlused seoses meetmete sobivusega, abi piirdumisega minimaalselt vajaliku abiga ja panga oma panusega, pidades silmas eelkõige asjaolu, et langenud väärtusega varadega seotud meetmete eest, mis ettevõtja FIH kasuks võeti, oli ette nähtud madal tasumäär.

(4) Ettevõtja FIH maksis 2. juulil 2012. aastal tagasi 1,9 miljardi Taani krooni suuruse kapitali, mille ta oli saanud riigi rahastatud kapitalisüste käsitleva Taani seaduse [5] alusel 2009. aastal.

(5) Kooskõlas menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsusega esitas Taani 4. jaanuaril 2013. aastal restruktureerimiskava, [6] mida hiljem muudeti. 24. juunil 2013. aastal esitas Taani lõpliku ajakohastatud restruktureerimiskava (edaspidi „restruktureerimiskava").

(6) Taani esitas 3. veebruaril 2014. aastal tingimuste nimekirja, mis sisaldas ettevõtja FIH restruktureerimise tingimusi, mida Taani on lubanud rakendada (edaspidi „kohustused").

(1) ELT C 359, 21.11.2012, lk 1.
(2) Riigi rahastatud kapitalisüste käsitlev seadus (*lov om statsligt kapitalindskud*) tähendab 3. veebruari 2009. aasta seadust nr 67 ja selle alusel antud määruseid. Komisjon kiitis selle seaduse heaks oma 3. veebruari 2009. aasta otsusega (ELT C 50, 3.3.2009, lk 4).
(3) Komisjoni 29. juuni 2012. aasta otsus seoses juhtumiga SA.34445 (2012/C) (*ex* 2012/N) (ELT C 359, 21.11.2012, lk 1).
(4) Neid abimeetmeid on üksikasjalikult kirjeldatud menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse põhjendustes 10–23.
(5) Vt põhjendus 1.
(6) Hiljem kava muudeti.

(7) Taani ametiasutused esitasid ajavahemikul 30. juunist 2012 kuni 3. veebruarini 2014 täiendavat teavet.

(8) Olukorra kiireloomulisuse tõttu on Taani nõus sellega, et käesolev otsus võetakse vastu inglise keeles ([7]).

2. **KIRJELDUS**

2.1. ABISAAJA

(9) Ettevõtja FIH on piiratud vastutusega äriühing, kelle suhtes kohaldatakse Taani pangandusvaldkonna õigusakte ja kelle üle teostab järelevalvet Taani finantsjärelevalve amet (edaspidi „FSA"). Ettevõtja asutati 1958. aastal ja tema peakontor asub Taanis Kopenhaagenis. Ettevõtja FIH kuulub täielikult ettevõtjale FIH Holding A/S (edaspidi „FIH Holding").

(10) Ettevõtja FIH Group koosneb ettevõtjatest FIH Holding ja FIH Erhvervsbank ning täielikult viimati nimetatud ettevõtjale kuuluvatest tütarettevõtjatest. Need tütarettevõtjad on FIH Partners A/S (kes tegutseb ärirahanduse valdkonnas), FIH Kapital Bank A/S (edaspidi „FIH Kapital Bank"), ([8]) FIH Realkredit A/S, mis on hüpoteekkrediidiasutus, ning FIH Leasing and Finans A/S. Ettevõtja FIH on tegev kolmes segmendis: pangandus, ([9]) turud ([10]) ja ärirahandus ([11]).

(11) Alates 31. detsembrist 2012 kuulus ettevõtja FIH Holding Taani tööturu täiendava kogumispensioni fondile, kelle valduses oli 48,8 % ettevõtja FIH Holding aktsiatest, ettevõtjale PF I A/S, ([12]) kelle valduses oli 48,8 % aktsiatest, ning nõukogule ja juhtivtöötajatele, kelle valduses oli 2,3 % aktsiatest, samal ajal kui ettevõtjale FIH Holding endale kuulus 0,1 % aktsiatest.

(12) 2011. aasta lõpus oli ettevõtja FIH Group bilanss 84,16 miljardit Taani krooni (11,28 miljardit eurot) ning tema koguomavahendite suhtarv ([13]) oli 17,8 %, mis 31. detsembriks 2012 suurenes 21,2 %-ni. 31. detsembril 2012 oli ettevõtja FIH bilanss 60,76 miljardit Taani krooni (8,1 miljardit eurot) ([14]) ja riskiga kaalutud vara oli 29,84 miljardit Taani krooni (3,98 miljardit eurot).

(13) Ettevõtja FIH näol on tegemist fokuseeritud nišipangaga, kes on spetsialiseerunud keskmise tähtajaga rahastamisele ning samuti riskijuhtimisega seotud nõustamisteenuste ja ärirahanduse teenuste osutamisele Taani äriühingutele, kelle bilansimaht on suurem kui 10 miljonit Taani krooni (1,34 miljonit eurot). Algselt hõlmas ettevõtja FIH tegevus pangandussektoris kolme segmenti: kinnisvarakrediidi pakkumine, omandamiste rahastamine ja korporatiivpangandus.

(14) Ettevõtja FIH oli menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal käibekapitali ([15]) poolest suuruselt Taani kuues pank, kes pakkus kontserni tasandil teenuseid rohkem kui 2 000 pangakliendile. Ettevõtja FIH turuosa panga- ja hüpoteeklaenude turul oli tol ajal hinnanguliselt 1,7 %. VKEdele antavate laenude ja korporatiivlaenude turul oli ettevõtja turuosa 2,5 %. 2012. aasta juunis oli ettevõtja FIH turuosa korporatiivlaenude koguturul 2,1 % (nii pankade kui ka hüpoteeklaenupankade hulgas).

([7]) Keelenõude täitmata jätmise luba, 10. detsember 2013.

([8]) See ettevõtja ühines ettevõtjaga FIH Erhvervsbank A/S 23. augustil 2013, jätkates tegevust eraldiseisva ettevõtjana.

([9]) Algselt oli pank tegev järgmistes segmentides: 1) korporatiivpangandus – vastav üksus vastutas ettevõtja FIH laenuandmistegevuse eest, eelkõige VKEdele laenu andmise eest; 2) omandamiste rahastamine – vastav üksus pakkus struktureeritud rahastamist ühinemiste ja omandamiste puhul Skandinaavia turul ning 3) kinnisvarakrediidi pakkumine – vastav üksus pakkus kinnisvarainvestoritele kapitali- ja nõustamisteenuseid. Nagu on selgitatud põhjenduses 40, ei tegele ettevõtja FIH enam kinnisvarakrediidi pakkumisega.

([10]) Turgude segmendis osutatakse finantsvaldkonda hõlmavaid nõustamisteenuseid suurtele ja keskmise suurusega ettevõtjatele näiteks seoses riskijuhtimisega, kohustuste juhtimisega ja kapitali struktuuriga. Turgude segmendi üksus vastutab ka kauplemis- ja klientidele suunatud tegevuste eest intressi-, valuuta- ja võlakirjade turgudel.

([11]) Ärirahanduse segmendis osutatakse finantsvaldkonda hõlmavaid nõustamisteenuseid ühinemiste ja omandamiste, erastamise ja kapitalisüstide jne küsimustes.

([12]) Ettevõtja PF I A/S on järgmiste ettevõtjate valdusettevõtja: FIH Holding of PFA Pension's, Folksam Ömsesidig Livsförsäkring/Folksam Ömsesidig Sakförsäkring's ja C.P. Dyvig & Co A/S.

([13]) Restruktureerimiskavas kasutatakse mõistet „maksevõime suhtarv". Kuid mõiste „maksevõime suhtarv" tähendab finantsaruandluses pärast maksustamist ja kulumi arvestamist alles jääva kasumi suhet ettevõtja kõikidesse kohustustesse. Seega mõõdetakse selle suhtarvuga ettevõtja suutlikkust maksta tagasi oma võlgu. Selle abil mõõdetakse, kui suure osa moodustab ettevõtja tulu pärast maksustamist (mitterahaline kulum välja arvatud) võrreldes ettevõtja kõigi võlakohustustega. Samuti aitab see suhtarv hinnata seda, kui tõenäoline on, et ettevõtja võlakohustused kuhjuvad. Seega, kui restruktureerimiskavas kasutatakse mõistet „maksevõime suhtarv", siis käesolevas otsuses viidatakse koguomavahendite suhtarvule, st panga koguomavahendite suhtele tema riskiga kaalutud koguvaradesse.

([14]) Vahetuskurss 31. detsembril 2012: 1 euro = 7,4610 Taani krooni (EKP).

([15]) Käibekapital on määratletud hoiuste, väljastatud võlakirjade, allutatud laenu ja omakapitali summana.

(15) Viimastel aastatel on ettevõtja FIH Group tulemused olnud kehvad. 25. juunil 2009. aastal taotles ettevõtja toetust Taani rekapitaliseerimiskavast ([16]) ning 30. juunil 2009. aastal sai ettevõtja riigi rahastatud kapitalisüsti esimese taseme hübriidkapitalina summas 1,9 miljardit Taani krooni, mis vormistati laenuna. Selle laenu kupongiintress oli 11,46 % aastas. Ettevõtja FIH Group maksustamiseelne kahjum 2009. aastal oli 148 miljonit Taani krooni (19,9 miljonit eurot).

(16) Kuigi 2010. aastal oli ettevõtja FIH Group maksustamiseelne kasum 316 miljonit Taani krooni (42,5 miljonit eurot), tulenes see kasum peamiselt ühekordsetest positiivsetest turuväärtusel põhinevatest korrigeerimistest, mis hõlmasid ka kaudse osalusega seotud realiseerimata kasumit. 2011. aastal oli ettevõtja FIH Group maksustamiseelne kahjum 1,27 miljardit Taani krooni (170 miljonit eurot), mis tulenes laenudega seotud varade väärtuse langusest ja negatiivsetest turuväärtusel põhinevatest korrigeerimistest. 31. detsembril 2012. aastal oli ettevõtja maksustamiseelne kahjum 47 miljonit Taani krooni (6,4 miljonit eurot). Prognoositakse, et 2013. aasta lõpu seisuga on maksustamiseelne kasum 95 miljonit Taani krooni (12,8 miljonit eurot). 2013. aasta III kvartalis oli puhaskasum jätkuvast tegevusest enne maksustamist 23,2 miljonit Taani krooni (3,09 miljonit eurot). 2012. aastal oli ettevõtja FIH maksustamisjärgne tegevuskahjum kokku 20,1 miljonit Taani krooni (2,71 miljonit eurot).

(17) 2009. ja 2010. aastal alandas reitinguagentuur Moody's ettevõtja FIH reitingut tasemelt A2 tasemele Baa3. 2010. aastal nõustusid ettevõtja FIH omanikud (Islandi finantsjärelevalve amet ja Islandi keskpank) ([17]) müüma oma osaluse ettevõtjas FIH selle praegustele omanikele. Loodeti, et uute omanikega paraneb märkimisväärselt ka ettevõtja FIH krediidireiting, sest ettevõtja Kaupthing Bank hf kuulumine omanikeringi oli olnud üks peamisi murekohti reitinguagentuuri Moody's jaoks seoses ettevõtjaga FIH. Kuid peamiselt ettevõtjast FIH tulenevate asjaolude tõttu – valitsuse garanteeritud võlakirjade refinantseerimise küsimused, krediidikvaliteet ja kinnisvarasektoriga seotud riskid – alandas Moody's 2011. aastal ettevõtja FIH reitingut tasemele B1 ja märkis, et reitingu väljavaated on negatiivsed.

(18) Reitingu alandamine 2011. aastal oli kooskõlas ettevõtja FIH valitsuse garantiiga hõlmamata võlakirjade turuhinnaga tol ajal: ettevõtja FIH 2–4-aastaste laenude intressivahe oli 600–700 baaspunkti kõrgem kui samaväärse maksetähtajaga, kuid EURIBORiga seotud intressimäära vahetustehingu puhul.

2.2. ABIMEETMETE VÕTMISE PÕHJUSTANUD SÜNDMUSED

(19) 2011. ja 2012. aastal valmistus ettevõtja FIH raskusteks seoses laenudega, mille tähtaeg saabus 2012. ja 2013. aastal. Tekkinud rahastamisraskused tulenesid peamiselt ettevõtja FIH krediidireitingu langusest ja kapitaliturutingimustes toimunud muutustest ([18]). 2009. aasta juulis oli ettevõtja FIH juba saanud likviidsusabi valitsuse garantiina kogusummas 50 miljardit Taani krooni (6,31 miljardit eurot), mille ettevõtja oli täiel määral ära kasutanud. Lisaks oli ettevõtja saanud Taani tagatisskeemi raames riigilt kapitalisüsti summas 1,9 miljardit Taani krooni (255 miljonit eurot) esimese taseme hübriidkapitalina. 31. detsembri 2011. aasta seisuga oli ettevõtjal FIH valitsuse garanteeritud võlakirju summas 41,7 miljardit Taani krooni (5,56 miljardit eurot), mis moodustas 49,94 % panga bilansist.

(20) Kuna nende riigi garanteeritud võlakirjade lunastustähtpäev pidi saabuma 2012. ja 2013. aastal, oli ettevõtja FIH peagi silmitsi seismas rahastamisprobleemidega. FSA 2011. aasta teises pooles antud hinnangu kohaselt valitses suhteliselt suur risk, et ettevõtja FIH ei suuda järgneva 12–18 kuu jooksul täita likviidsusnõudeid, sest eeldatavasti ei oleks ettevõtja suutnud saada avatud turgudelt rahastamist.

(21) Nende esilekerkivate likviidsusprobleemide lahendamiseks pidi ettevõtja FIH vähendama olulisel määral oma bilansimahtu.

2.3. ABIMEETMED

(22) Selleks et lahendada ettevõtja FIH eeldatavaid likviidsusprobleeme, tegi Taani 2012. aasta juulis ettepaneku võtta langenud väärtusega varadega seotud keerukas meede, et anda ettevõtja FIH probleemsed kinnisvara rahastamisega seotud varad üle ettevõtja FIH Holding uuele tütarettevõtjale (edaspidi „Newco"). Samal ajal võttis Taani kohustuse võimaldada ettevõtjale Newco vajaduse korral rahastamist ja rekapitaliseerimist.

([16]) Vt joonealune märkus nr 2.
([17]) 2010. aastal pani ettevõtja FIH Group eelmine omanik Icelandic Kaupthing Bank hf äriühingu müüki, kusjuures ettevõtja Icelandic Kaupthing Bank hf suhtes algatati 2008. aastal likvideerimismenetlus.
([18]) Vt põhjendus 17.

(23) Kõnealused meetmed ([19]) hõlmasid kaheetapilist aktsiate ostu lepingut ([20]) ja mitut lisalepingut, mille kohaselt ettevõtja FIH Group varad summas umbes 17,1 miljardit Taani krooni (2,3 miljardit eurot või 28 % ettevõtja FIH koguvaradest üleandmise ajal) anti üle ettevõtjale Newco. Seejärel ostis Taani finantsstabiilsusettevõtja (edaspidi „FSC") ([21]) ära ettevõtja Newco ([22]) ning pärast seda kavatseti ettevõtja Newco likvideerida nõuetekohasel viisil Taani heakskiidetud likvideerimiskava ([23]) alusel vastavalt kava põhimõtetele ([24]). Likvideerimisprotsess peaks eeldatavalt kestma kuni 31. detsembrini 2016, kuid võib kesta ka kuni 31. detsembrini 2019. Ettevõtja FSC suutis rahastada peaaegu kogu 2 miljardi Taani krooni suurust ettevõtja Newco ostuks vaja minevat summat 1,9 miljardi Taani krooni suuruse esimese taseme hübriidkapitali laenu (mille riik oli 2009. aastal ettevõtjale FIH ([25]) andnud) ennetähtaegse tagasimaksmise kaudu. FSA kiitis heaks riigi kapitalisüsti tagasimakse 2. juulil 2012, tuginedes maksevõime- ja likviidsusanalüüsile, mis hõlmas varade üleandmise meedet ([26]).

(24) Esimeses etapis toimus ettevõtjate FIH Erhvervsbank ja FIH Kapital Bank varade ja kohustuste jaotumine ettevõtjasse Newco, mis kujutas endast ettevõtjale FIH Holding kuuluvat uut tütarettevõtjat. Ettevõtjale Newco üle antud varad olid kinnisvaralaenud ja väärtpaberid summas 15,2 miljardit Taani krooni (2,1 miljardit eurot) ning tuletisinstrumendid summas 1,6 miljardit Taani krooni (215 miljonit eurot). Ettevõtja Newco esialgsed kohustused hõlmasid kahte laenu (laen nr 1 ja laen nr 2) ja omakapitali summas 2 miljardit Taani krooni.

(25) Laen nr 1 oli kahjumit kattev laen ettevõtjalt FIH ettevõtjale Newco summas 1,65 miljardit Taani krooni (221 miljonit eurot). Ettevõtja Newco maksab selle laenu ettevõtjale FIH tagasi alles siis, kui ettevõtjasse Newco üle antud varade likvideerimise protsessi tulemusel saadakse tulu, mis on suurem ostuhinnast 2 miljardit Taani krooni (268 miljonit eurot), mille tasus ettevõtja FSC. Laenu nr 1 eest peab ettevõtja Newco maksma hüvitiseks Taani valitsuse viieaastase võlakirja intressimäära pluss 1,15 % ([27]).

(26) Laen nr 2 oli laen ettevõtjalt FIH Erhvervsbank ettevõtjale Newco summas ligikaudu 13,45 miljardit Taani krooni (1,8 miljardit eurot). Laenu nr 2 eest peab ettevõtja Newco maksma ettevõtjale FIH hüvitiseks Taani pankadevahelise rahaturu kolme kuu intressimäära CIBOR pluss 1,12 %. Laenu nr 2 tähtpäev on kooskõlas nende laenude tähtpäevadega, mille ettevõtja FIH oli varem väljastanud riigi garantii alusel. Laenu nr 2 ja nende nimetatud teiste laenude tähtaeg saabus seega täiel määral 2013. aasta keskel ning lepingus lepiti kokku, et kui ettevõtja Newco on tagastanud laenud ettevõtjale FIH, siis ettevõtja FIH maksab tagasi seni veel tagastamata laenud, mida valitsus oli garanteerinud. Kuna laenu nr 2 tingliku väärtuse on ettevõtja Newco ettevõtjale FIH tagasi maksnud, on ettevõtja FSC võimaldanud ettevõtjale Newco rahastamist summas, mis oli vajalik ettevõtja Newco varade refinantseerimiseks.

(27) Teises etapis, mis viidi ellu kohe pärast esimese etapi lõpetamist, ostis ettevõtja FSC ettevõtjalt FIH Holding kõik ettevõtja Newco aktsiad. Hind, mille ettevõtja FSC ettevõtjale FIH Holding algselt ettevõtja Newco eest maksis, ([28]) kujutas endast omakapitali (netoväärtuses) 1. jaanuari 2012. aasta seisuga, st hind oli 2 miljardit Taani krooni.

(28) Ettevõtja FIH Holding sai seejärel kasutada laekunud raha selleks, et viivitamatult tagasi maksta osa valitsuse garanteeritud võlast. Samal ajal asendati varade üleandmise tulemusel kinnisvaralaenud laenudega valitsuse rahastatud äriühingule, vähendades sel moel ettevõtja FIH riskiga kaalutud varasid umbes 10 miljardi Taani krooni võrra ([29]).

([19]) Vt joonealune märkus nr 4. Meetmeid on põhjalikumalt kirjeldatud käesoleva otsuse põhjendustes 22–30.
([20]) Ettevõtjate FIH ja FSC vaheline tehingu sõlmimist käsitlev memorandum, 2. juuli 2012.
([21]) Ettevõtja FSC on Taani riigile kuuluv ettevõtja, mis kannab hoolt erinevate meetmete eest, mis hõlmavad riigi ressursside andmist finantseerimisasutustele finantskriisi kontekstis.
([22]) Ettevõtja Newco on pärast seda, kui ta omandati ettevõtja FSC poolt, nimetatud ümber ettevõtjaks FS Property Finance A/S, kuid tema asukoht on jätkuvalt sama, mis ettevõtja FIH peakontoril.
([23]) Vt 30. septembri 2010. aasta otsus N 407/10 (ELT C 312, 17.11.2010, lk 7); 7. detsembri 2010. aasta otsus SA.31938 (N 537/10) (ELT C 117, 15.4.2011, lk 1); 28. juuni 2011. aasta otsus SA.33001 (11/N) – A osa (ELT C 237, 13.8.2011, lk 1); 1. augusti 2011. aasta otsus SA.33001 (11/N) – B osa (ELT C 271, 14.9.2011, lk 1); 9. detsembri 2011. aasta otsus SA.33757 (11/N) (ELT C 22, 27.1.2012, lk 2); 17. veebruari 2012. aasta otsus SA.34227 (12/N) (ELT C 128, 3.5.2012, lk 1) ning samuti 6. oktoobri 2011. aasta otsus SA.33639 (11/N) – päästmisabi ettevõtjale Max Bank (ELT C 343, 23.11.2011, lk 10).
([24]) Kava eesmärk oli raskustes olevate pankade väärtuse säilitamine kontrollitud likvideerimise abil nii, et kontsern jätkaks tegevust, selle asemel, et nende pankade suhtes alustataks pankrotimenetlust. Algne kava nägi ette, et raskustes oleva panga aktsionärid ja allutatud võlakirjade omanikud jäetakse täielikult välja. Varad ja allesolevad kohustused antakse üle ettevõtjale FSC kui riigipoolsele likvideerimisettevõtjale. Müüdavad varad müüakse investoritele ja ülejäänud varad likvideeritakse järk-järgult. Müügist ja varade järkjärgulisest likvideerimisest saadud tulu kasutatakse võlausaldajatele hüvitise maksmiseks (kõrgema järgu võlakirjade omanikud ja hoiustajad).
([25]) Vt põhjendused 1 ja 4.
([26]) Kinnitatud FSA 18. aprilli 2013. aasta kirjaga, mis edastati komisjonile 29. aprilli 2013. aasta e-kirjaga.
([27]) Lepingu kohaselt peab ettevõtja Newco maksma Taani valitsuse kahe-, kolme- või viieaastaste võlakirjade puhul kehtivat intressimäära pluss 1,15 % olenevalt sellest, millise lõpptähtaja ettevõtja FIH valib. *De facto* on sellest saanud viieaastaste võlakirjade intressimäär.
([28]) Ostuhind hõlmab kindlaksmääratud summat 2 miljardit Taani krooni ja muutuvat summat, mis sõltub ettevõtja Newco lõplikust müügihinnast ja mida on kirjeldatud põhjenduses 30.
([29]) Kinnitatud Taani järelevalveameti FSA 18. aprilli 2009. aasta kirjaga, vt ka joonealune märkus nr 26.

(29) Lisaks aktsiate ostu lepingule hõlmasid meetmed mitut kõrvalkokkulepet ettevõtjate FIH Holding ja FSC vahel:

a) ettevõtja FIH Holding andis 1. juulil 2012 ([30]) ettevõtjale FSC piiramatu kahjumigarantii, millega tagati, et ettevõtja Newco likvideerimisel saab ettevõtja FSC tagasi kogu summa, mida ta rahastamiseks kasutas, ja kogu kapitali, mille ta ettevõtjale Newco oli andnud. Hüvitis selle garantii eest on arvatud aktsiate ostu lepingus sisalduvasse muutuvasse ostuhinda;

b) ettevõtja FSC võttis 1. juulil 2012 kohustuse võimaldada ettevõtjale Newco rahastamist, kui on saabunud laenu nr 2 tähtpäev (2013. aasta keskpaigas). Ettevõtja Newco maksab ettevõtjale FSC intressi, mis on samaväärne ELi baasmääraga pluss 100 baaspunkti. Selle kohustuse täitmiseks on ettevõtja FSC andnud ettevõtjale Newco 13 miljardit Taani krooni (1,64 miljardit eurot) laenu, mille eest ta ei saa mingit laenutasu;

c) ettevõtja FSC on võtnud kohustuse rahastada ettevõtjat Newco ja see ettevõtja rekapitaliseerida, kui see peaks osutuma vajalikuks enne lõplikku likvideerimisprotsessi.

(30) Ettevõtjaga Newco seotud kriisi lahendamise korral on ettevõtjal FSC lepingu kohaselt õigus tagasi nõuda vähemalt oma esialgne investeering summas 2 miljardit Taani krooni, millest on maha arvatud ettevõtjate FIH ja FSC poolt tehinguga seoses kantud kulud. Kui likvideerimisprotsessi tulemusel saadav tulu on väiksem kui ostusummana tasutud 2 miljardit Taani krooni, katab ettevõtja FIH erinevuse vastavalt kahjumi katmiseks mõeldud laenuga nr 1 ja garantiiga. Kui likvideerimisprotsessi tulemusel saadav tulu on suurem kui 1,5 miljardit Taani krooni, makstakse ettevõtjale FSC lisaks 2 miljardile Taani kroonile, mida tal on õigus minimaalselt saada, veel täiendavalt 25 % 1,5 miljardit Taani krooni ületavast summast. Mis tahes ülejäänud seda summat ületav summa makstakse ettevõtjale FIH Holding. Praktikas näeb see välja nii, et kui lõpptulu on alla 1,5 miljardi Taani krooni, saab ettevõtja FSC 2 miljardit Taani krooni. Kui näiteks lõpptulu on 1,9 miljardit Taani krooni, saab ettevõtja FSC 2,1 miljardit Taani krooni.

2.4. AMETLIK UURIMISMENETLUS

(31) Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses väljendas komisjon kahtlust, kas meetmed on proportsionaalsed, kas abi piirdus minimaalse vajaliku abiga, kas ettevõtja FIH Group oma panus oli piisav ja kas konkurentsimoonutusi oli piisavalt piiratud.

(32) Need kahtlused tulenesid meetmete ülimast keerukusest, st meetmed tundusid olevat ettevõtja FIH tulevaste likviidsusprobleemide lahendamiseks põhjendamatult keerukad. Eelkõige ei olnud selge, kas erinevad kõrvalkokkulepped ja hüvitise arvutamise valemi komponentide omavahelised seosed olid vajalikud, piisavad ja sihipärased 2008. aasta pangandusteatise ([31]) seisukohast.

(33) Peale selle kavatses ettevõtja FIH menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal agressiivselt siseneda interneti jaehoiuste turule, soovides saavutada hinnaliidri positsiooni. See sisenemine interneti jaehoiuste turule oli peamine komponent ettevõtja FIH strateegias, mille abil sooviti lahendada oma rahastamisprobleeme.

(34) Peale selle tundus, et kavandatav tasu, mida tuli üleantud varade ja kohustuste eest maksta ettevõtjale FSC, ei olnud siiski tõenäoliselt kooskõlas langenud väärtustega varade teatise ([32]) punktis 21 osutatud hüvitismääraga, sest selle punkti kohaselt peaksid pangad kandma langenud väärtusega varadega seotud kahjumist võimalikult suure osa. Punktiga 21 nähakse riigile ette mis tahes vormis toetusmeetmete eest makstav asjakohane hüvitis, millega tagatakse aktsionäride võrdväärne vastutus ja kulude jagamine sõltumata sellest, milline mudel valiti.

([30]) Põhimõtteliselt on tegemist kokkuleppega, milles kirjeldatakse paljusid aktsiate ostmise lepingu ja selle kõrvalkokkulepete üksikasju ning mis allkirjastati 1. märtsil 2012, kusjuures lõplikud tehingu sõlmimist käsitlevad dokumendid allkirjastati 1. juulil 2012.

([31]) Komisjoni teatis — Riigiabi eeskirjade kohaldamine meetmete suhtes, mida on võetud seoses finantsasutustega praeguse ülemaailmse finantskriisi olukorras (ELT C 270, 25.10.2008, lk 8).

([32]) Komisjoni teatis langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris (ELT C 72, 26.3.2009, lk 1).

3. **RESTRUKTUREERIMINE**

3.1. RESTRUKTUREERIMISKAVA

(35) Taani esitas 24. juunil 2013. aastal lõpliku ajakohastatud restruktureerimiskava ettevõtja FIH Group kohta ajavahemikuks 2012–2016. Kava sisaldab positiivset ja negatiivset stsenaariumi ([33]) eesmärgiga näidata, et ettevõtja FIH on suutlik taastama oma pikaajalise elujõulisuse, et koormus on jagatud piisavalt ja et on võetud asjakohaseid meetmeid konkurentsimoonutuste küsimuse lahendamiseks.

(36) Restruktureerimiskava põhineb eeldustel, mis on seotud sisemajanduse koguprodukti (edaspidi „SKP") kasvu arenguga vastavalt Rahvusvahelise Valuutafondi (edaspidi „IMF") prognoosidele, ning lühiajalise ja keskpika perioodi intressimäära muutuste arenguga vastavalt Taani ettevõtluse ja majanduskasvu ministeeriumi prognoosidele lühiajalise intressimäära arengu kohta kuni aastani 2014. Kava kohaselt peaks SKP kasv alates 2013. aastast tagasihoidlikult taastuma.

(37) Positiivse stsenaariumi kohaselt ([34]) peaks ettevõtja FIH tulemused kuni 2016. aastani järjest paranema. Kontserni tasandil peaks normaliseeritud omakapitalilt teenitav maksustamiseelne kasum ([35]) olema 31. detsembril 2013. aastal 10,3 % ja 31. detsembril 2016. aastal 11,2 % ([36]).

(38) Negatiivne stsenaarium ([37]) põhineb vähem soodsatel turueeldustel. Nende hulka kuuluvad muu hulgas pankade rahastamise turutingimuste halvenemine nii mahu kui ka hinna mõttes, väiksem nõudlus laenude ja nõustamisteenuste järele, ebasoodne areng valuutakursside muutustes, intressimäärades jne, ning varade väärtuse langusega seotud kulude jäämine kõrgemale ajaloolistest tasemetest kogu majandustsükli jooksul. Ettevõtja FIH prognooside kohaselt peaks nende sündmuste tulemusel olema normaliseeritud omakapitalilt teenitav maksustamiseelne kasum 31. detsembril 2013. aastal 0,9 % ja 31. detsembril 2016. aastal 2,0 %.

(39) Mõlemal juhul on omakapitali investeeringute tulusus suhteliselt väike ning see tuleneb peamiselt dividendide maksmise keelust ja kupongimaksete keelust, mis on ette nähtud riigiabi uurimise raames võetud Taani kohustustes. Nende kohustuste tulemusena jätab ettevõtja FIH Group kasumi kuni restruktureerimisperioodi ja meetmete rakendamise lõpuni jaotamata.

(40) Algselt hõlmas ettevõtja FIH tegevus pangandussektoris kolme segmenti: kinnisvarakrediidi pakkumine, omandamiste rahastamine ja korporatiivpangandus. Kinnisvarakrediidi pakkumise segmendis ettevõtja FIH restruktureerimise tulemusel tegevust ei jätkatud, sest selle segmendiga seotud laenud müüdi 2012. aastal ettevõtjale FSC. Lisaks likvideeritakse järk-järgult omandamiste rahastamise segmendiga seotud laenud. Seega on korporatiivpangandus ainus segment, milles ettevõtja tegevust jätkab. Alates 2013. aasta märtsist oli täiskohaga töötajate arv vähenenud 214-le.

(41) Restruktureerimiskava kohaselt vähenes bilansimaht 31. detsembriks 2013. aastaks 27,68 miljardi Taani kroonini (3,74 miljardit eurot). 31. detsembril 2016. aastal peaks ettevõtja FIH prognooside kohaselt olema koguomavahendite suhtarv 19,6 %.

(42) Seaduse kohaselt nõutav likviidsuskordaja, ([38]) mis 31. detsembril 2012. aastal oli 214 %, peaks 31. detsembril 2013. aastal olema 239,7 %.

(43) Restruktureerimisperioodil peaks koguomavahendite suhtarv ulatuma 19,6 %ni ja seaduse kohaselt nõutav likviidsuskordaja 175 %ni ning seega peaksid regulatiivsed nõuded olema märkimisväärsel määral täidetud.

([33]) Koos erinevate alamstsenaariumidega.
([34]) Alamstsenaarium, mille kohaselt langenud väärtusega varadega seotud kulud on väiksemad.
([35]) Arvutatud sellise omakapitali mahu põhjal, mille esimese taseme omavahendite määr on 16 %, võttes arvesse panga riskipositsioone. Eeldatakse, et kasumile/kahjumile ei avaldu mingit mõju.
([36]) Tuleb märkida, et kui eeldada, et puhaskulude kasv on 2013. aastal 310,25 miljonit Taani krooni langenud väärtusega varade teatise kohase makse tõttu + intress + 61,7 miljonit Taani krooni haldustasude hüvitamiseks (vt lisaks põhjendus 117 jj), siis on panga puhaskasumi ja -kahjumi näitaja tõenäoliselt 2013. aastal mõlema stsenaariumi puhul negatiivne. Ettevõtja FIH on selle mõju suuresti tasakaalustanud 2013. aasta detsembris võetud likviidsuse juhtimise meetme kaudu. 2016. aastal oleks mõju tühine, sest näitajatele viidatakse kui normaliseeritud omakapitali investeeringute tulususele.
([37]) Alamstsenaarium, mille kohaselt langenud väärtusega varadega seotud kulud on suured.
([38]) Seaduse kohaselt nõutav likviidsuskordaja on määratletud kui praegune seaduse kohaselt nõutav likviidsuspositsioon protsendina seaduse kohaselt nõutavast likviidsusnõudest. Seaduse kohase nõude täitmiseks peab kordaja olema 100 % ning kui kordaja on 214 %, siis on seadusekohane nõue täidetud enam kui kahekordselt.

(44) N-ö normaliseeritud omakapitalilt teenitav maksustamiseelne kasum ([39]) peaks restruktureerimiskava positiivse stsenaariumi ([40]) kohaselt olema 31. detsembril 2013. aastal 9 % ja 31. detsembril 2016. aastal 10,1 %. Negatiivse stsenaariumi ([41]) korral on need näitajad vastavalt 0,9 % ja 4,7 %.

(45) Panga olukord on märkimisväärselt paranenud alates 2011. aasta keskpaigast, mil FSA eeldas, et ettevõtja FIH seisab peagi silmitsi suure likviidsusvajadusega, mida ta ei suuda rahuldada. Ettevõtja FIH lunastas ülejäänud valitsuse garanteeritud lunastamata võlakirjad ning refinantseerimisprobleem oli seega 13. juuniks 2013 lahendatud. Peale selle tagastas ettevõtja FIH 2. juulil 2013. aastal valitsuselt saadud esimese taseme hübriidkapitali.

(46) Praegu ei ole ettevõtjal FIH mingeid probleeme ei regulatiivsete solventsusnõuete ega likviidsusnõuete täitmisega.

3.2. MEETMED, MILLE TAANI VÕTTIS KOMISJONI TÕSTATATUD PROBLEEMIDE KÄSITLEMISEKS

(47) Selleks et käsitleda komisjoni poolt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses tõstatatud probleeme, on Taani ja ettevõtja FIH Group võtnud mitmeid meetmeid.

(48) Ettevõtja FIH on teinud ühekordse makse ettevõtjale FSC summas 310,25 miljonit Taani krooni (39,12 miljonit eurot) väärtuspäevaga 4. detsember 2013 ([42]).

(49) Ettevõtja FIH maksis ettevõtjale Newco 61,7 miljonit Taani krooni (väärtuspäev 18. detsember 2013), kusjuures see summa kujutas endast 2012. aastaks sõlmitud halduslepingu alusel saadud tasude osalist tagasimakset, ning vähendas tagasiulatuvalt haldustasusid ja riskide maandamise tasusid – mida ettevõtjalt Newco küsiti 2013. aasta eest – 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist.

(50) Ettevõtja FIH vähendas oma koguvarasid 109,3 miljardilt Taani kroonilt (14,67 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2010) 60,80 miljardile Taani kroonile (8,16 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2012), mis tähendas 44 % vähenemist.

(51) Ettevõtja FIH vähendas ka oma laenuportfelli 58,0 miljardilt Taani kroonilt (7,79 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2010) 16,2 miljardile Taani kroonile (2,17 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2012), st kokku 41,8 miljardi Taani krooni võrra, mis tähendab 72 % vähenemist.

(52) Peale selle vähendas ettevõtja FIH märkimisväärselt riske turgudel ([43]).

(53) Ettevõtja FIH vähendas oma täisajaga töötajate arvu 356-lt töötajalt 31. detsembril 2010. aastal 214-le töötajale 31. märtsil 2013. aastal, mis tähendab 41 % vähenemist.

(54) Peale selle on ettevõtja FIH vähendanud oma geograafilist haaret, sest suletud on kaks tema neljast piirkondlikust kontorist.

3.3. TAANI KAVANDATUD KOHUSTUSED

(55) Pidades silmas komisjoni poolt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses tõstatatud probleeme ning selleks, et tagada kooskõla vähenenud väärtusega varade teatisega, eelkõige seoses varade üleandmise meetmete eest nõuetekohase hüvitise maksmisega, on Taani teinud ettepaneku täiendavate, põhjendustes 55–62 osutatud kohustuste võtmiseks.

([39]) Vt joonealune märkus nr 35.

([40]) Positiivse stsenaariumi puhul eeldatakse, et keskmised rahastamiskulud on väiksemad ning turgude ja ärirahanduse segmendist saadakse suuremat tulu.

([41]) Negatiivse stsenaariumi puhul eeldatakse märkimisväärseid negatiivseid arenguid makromajanduse tasandil, kusjuures eeldatakse nii krediidinõudluse vähenemist kui ka langenud väärtusega varadega seotud ajalooliselt suuri kulusid (kuigi need peaksid eelduste kohaselt restruktureerimisperioodil vähenema).

([42]) 4. detsembril 2013 kandis ettevõtja FIH ettevõtjale FSC 310,25 miljonit Taani krooni (summa kanti deposiiti 30. septembril 2013). Lisaks kandis ettevõtja FIH üle 6 575 342 Taani krooni.

([43]) Näiteks riskiväärtuse vähendamine 50 miljonilt Taani kroonilt (6,71 miljonit eurot) 31. detsembril 2011. aastal 35 miljonile Taani kroonile (4,7 miljonit eurot) 22. aprillil 2013.

(56) Ettevõtja FIH maksab alates 30. septembrist 2014 ettevõtjale FSC igal aastal 12,1 miljonit Taani krooni (1,61 miljonit eurot) ning teeb seda kuni tehingu lõpliku arveldamiseni, kusjuures viimase perioodi eest tehakse arveldus-päeval (milleks võib olla mis tahes kuupäev kuni 31. detsembrini 2019) tegelik/tegelik-meetodi ([44]) kohane ajaga proportsionaalne makse.

(57) Ettevõtja FIH vähendab ettevõtjalt FSC küsitavaid haldustasusid või teeb ettevõtjale FSC ühekordse makse, mille nüüdisväärtuseks on tasude vähendamise summa või 143,2 miljoni Taani krooni (19,09 miljonit eurot) suuruse maksega samaväärne summa.

(58) Selle tulemuse saavutamiseks on ettevõtja FIH maksnud ettevõtjale Newco 61,7 miljonit Taani krooni, mis kujutab endast nende tasude osalist tagasimakset, mille ettevõtja FIH sai ettevõtjalt Newco 2012. aastaks sõlmitud haldus-lepingu alusel. Samuti on ettevõtja FIH vähendanud 2013. aasta eest ettevõtjalt Newco küsitavaid haldustasusid ja riskide maandamise tasusid 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist.

(59) Peale selle vähendab ettevõtja FIH alates 1. jaanuarist 2014 ettevõtjalt Newco küsitavaid haldustasusid ja riskide maandamise aastatasusid 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist.

(60) Ettevõtja FIH maksab ettevõtjale FSC täiendavat aastatasu summas 47,2 miljonit Taani krooni (6,29 miljonit eurot) juhul, kui FSA muudab oma õiguslikku seisukohta seoses kapitalinõuetega valdusettevõtja tasandil, nii et ettevõtja FIH laenuandmisvõime ei oleks piiratud ettevõtja FIH Holding kapitalipositsiooniga.

(61) Kohustustega nähakse ühtlasi ette ettevõtja FIH eemaldumine teatavatest ärivaldkondadest (kinnisvarakrediit, inves-teerimine börsivälistesse ettevõtetesse ja eravara haldamine) ning samuti käitumuslikud piirangud – sealhulgas hinnaliidri positsiooni taotlemise keeld hoiuste turul, agressiivsete äritavade kasutamise keeld ja omandamiste keeld – ja ka ettevõtja FIH Realkredit A/S (ettevõtja FIH Group hüpoteeklaenude pank) likvideerimine. Ettevõtja FIH Realkredit A/S likvideeriti 2013. aastal.

(62) Kohustuste täielik nimekiri ([45]) on esitatud lisas.

4. TAANI AMETIASUTUSTE SEISUKOHT

(63) Kui Taani andis komisjonile meetmetest teada, oli Taani esialgne seisukoht ([46]) selline, et varade üleandmine ettevõtjale Newco hõlmas riigiabi nimetatud ettevõtjale, kuid et mis tahes selline abi on kokkusobiv siseturuga vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile b.

(64) Samas teatises väitis Taani, et ettevõtja FIH Group ei olnud saanud riigiabi, sest ettevõtja FSC maksaks ettevõtja Newco eest turuhinda. Kuigi Taani ei põhjendanud seda väidet kvantitatiivselt – viitamata asjaomastele turuand-metele või selgitamata tehingukulude põhjendusi –, rõhutas ta järgmist:

a) kehtestatud olid menetlused, mille abil määrata kindlaks varade üleandmise turuhind;

b) esialgset rahastamist ja garantiisid pakkus ettevõtja FIH Group;

c) ettevõtja FIH Group peab tasuma kõik tehingu- ja likvideerimiskulud ning

d) ettevõtja FIH Group võttis täiendavaid kohustusi seoses varade üleandmisega, eelkõige kohustuse esitada äriplaan.

([44]) Osutatud on intressipäevade arvutamise meetodile, mille kohaselt võetakse aluseks viimase perioodi tegelik päevade arv (eelmisest maksekuupäevast järgmiseni), mis jagatakse kahe järjestikuse 30. septembri vahele tegelikult jäävate päevade arvuga.

([45]) Koondatud n-ö tingimuste nimekirja.

([46]) Süsteemi SANI kaudu edastatud teatis nr 6783, 2. märts 2012; ettevõtja FIH teatis komisjonile – lõplik, punkt 3.

(65) Kõike seda arvesse võttes jõudis Taani järeldusele, et ettevõtja FIH ei saaks eelist. Juhuks kui komisjon peaks selles küsimuses jõudma teistsugusele järeldusele, andis Taani teada, et mis tahes abi ettevõtjale FIH võib tunnistada kokkusobivaks siseturuga, sest tehing päädis ettevõtja FIH restruktureerimisega, mis on kooskõlas restruktureerimisteatisega ([47]).

(66) Lisaks esialgsele teatisele esitas Taani 20. märtsil 2012. aastal ([48]) ettekande, milles ta rõhutas, et ettevõtja FIH ei olnud taotlenud meetmete võtmist ning et ajal, mil ettevõtja FIH nõustus nende meetmetega, oli tal ka muid finantsvõimenduse vähendamise alternatiive, mis toetab väidet, et tehing sõlmiti turutingimustel. Lisaks väitis Taani, et varade arvestusliku väärtuse esialgne allahindlus 1,4 miljardi Taani krooni ulatuses ja täiendav allahindlus riskiga korrigeerimisel summas 1,3 miljardit Taani krooni on kooskõlas turuhinnaga. Peale selle korrigeeritakse kogu teenitud kahjumit ostulepingusse lisatud muutuva ostuhinna arvutamise valemiga, nii et tõhus eelnev korrigeerimismehhanism tagab turutingimustele vastava hinnastamise. Taani ei kirjeldanud põhjalikumalt kavandatud allahindluse ja riskiga korrigeerimise summat ega selgitanud põhjuseid, miks nende kasutamise korral saadaks turuhind.

(67) Komisjoniga toimunud edasise teabevahetuse käigus ([49]) väitis Taani, et ettevõtja FSC maksimaalne kahjum oleks 1,05 miljardit Taani krooni, st seega ühelt poolt kahjumit katva 1,65 miljardi Taani krooni suuruse laenu ning teiselt poolt bilansilise väärtuse allahindluse summa ja ettevõtja FSC esialgse riskiga korrigeerimise summa (2,7 miljardit Taani krooni) vahe. Lisaks väitis Taani, et riigi jaoks väheneb ettevõtjale FIH antud riigi garantiiga laenude risk märkimisväärselt ning et ettevõtja FIH maksab riigile tagasi eelmise kapitalisüsti summas 1,9 miljardit Taani krooni.

(68) Taani andis komisjonile 23. aprillil 2012. aastal esitatud memorandumiga ([50]) teada, et ta ei kavatse praegu esitada komisjonile täiendavaid argumente seoses turumajandusliku investori põhimõtte kasutamisega. Samas esitas Taani mõningad selgitused selle kohta, milliseid hinna määramise meetodeid kasutas ettevõtja FSC õigusnõustaja.

(69) Seejärel väitis Taani 16. mail 2012. aastal, et ettevõtjad FIH Holding ja FSC olid tehingutingimused kokku leppinud tavapärastest riski ja kasumi jagamist käsitlevatest ärilistest kaalutlustest lähtuvalt ning et tehing oli toimunud turutingimustel. Seda väidet kinnitas ettevõtja FSC raamatupidamisteenuse osutaja KPMG ([51]).

(70) Taani esitas 7. juunil 2012. aastal KPMG aruande, milles meetmete hindamiseks kaaluti kõiki mõjutavaid elemente korraga. KPMG ei näinud põhjust järeldada, nagu ei vastaks lepingu tingimused ettevõtja FSC riskidele, viidates suurele tagatisele, pandikirjade võimalikule kasutamisele, kahjumit katvale laenule ja ettevõtjale FSC ette nähtud 25 %-le edukustasule.

(71) 11. septembril 2012. aastal menetluse algatamisega seoses esitatud vastuses ei vaidlustanud Taani otseselt komisjoni seisukohta, et meetmed kujutasid endast riigiabi, vaid ta viitas oma 29. märtsi 2012. aasta argumentidele, ([52]) väites, et varade mis tahes üleandmise turuväärtusest suurema tasu eest kompenseeriks ettevõtja FIH Holding kahjumit katva laenuga ja hinnakorrigeerimise garantiiga. Peale selle osutas Taani riskimarginaali suurenemisele pikendamisel ja oodatust kõrgemale lunastusmäärale, mis Taani arvates olid näited, mis pidanuks kinnitama seda seisukohta, kuid samas jättis Taani sõnaselgelt kordamata, et kohaldada tuleks turumajandusliku ettevõtja põhimõtet ([53]).

(72) Selle asemel väitis Taani, et meetmed on kokkusobivad siseturuga, ja esitas argumendid eesmärgiga näidata, et need meetmed on asjakohased, et abi andmisel piirduti minimaalse vajaliku abiga ja et konkurentsi moonutamine on piiratud ([54]).

([47]) Komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta (ELT C 195, 19.8.2009, lk 9).
([48]) Varade üleandmine ettevõtjalt FIH ettevõtjale FSC; Taani esitas ettekande komisjonile 20. märtsil 2012.
([49]) Taani 29. märtsi 2012. aasta e-kiri komisjonile.
([50]) Taani 23. aprilli 2012. aasta vastused komisjoni 4. aprilli 2012. aasta küsimustikule seoses ettevõtja FIH Holding aktsiate ostuga ettevõtja FSC poolt.
([51]) „Avaldus – FIH Erhvervsbank", kuupäev puudub, esitatud komisjonile 16. mail 2012.
([52]) Vt joonealune märkus nr 49 ja põhjendus 67.
([53]) Mõiste „turumajandusliku investori põhimõte" on käesolevas otsuses võrdväärne mõistega „turumajandusliku ettevõtja põhimõte". Viimati nimetatud mõiste võeti kasutusele eesmärgiga hõlmata investorite ja teiste turuosaliste (näiteks laenuandjate, võlausaldajate jt) olukorda.
([54]) 11. septembril 2012. aastal edastatud teave; punktid 2, 3 ja 4.

(73) Samuti tuletasid Taani ametiasutused meelde oma seisukohta, mis esitati 23. aprilli 2012. aasta teates – nimelt, et meetmed võeti ettevõtjate FIH ja FSC vahel peetud läbirääkimiste tulemusel ([55]) –, ning nad väitsid, et nende meetmete teatav keerukus on tingitud mõningatest pangandusteatises ([56]) sisalduvatest juhistest, ([57]) nõustumata sealjuures seisukohaga, nagu võiks selline keerukus muuta need meetmed ebasobivaks.

(74) Kui komisjon andis Taanile teada meetmete turuväärtust ja tegelikku majanduslikku väärtust käsitlevast eksperdihinnangust, vaidlustas Taani tulemused ning esitas ajavahemikul 7. veebruarist 2013 kuni 11. septembrini 2013 mitu küsimust ja selgitust.

(75) Taani märkis, et abi andmisel piirduti minimaalse vajaliku abiga, ([58]) sest Taani eeldas, et üleandmise väärtus ei ületa tegelikku majanduslikku väärtust, kuid lisas, et seda asjaolu on võimalik kindlaks teha vaid väärtuse lõpliku hindamisega komisjoni poolt.

(76) Lisaks väärtuse hindamist käsitlevatele aspektidele märkis Taani, et üleandmine avaldas positiivset mõju ettevõtja FIH õiguslikule positsioonile kooskõlas restruktureerimiskavas sisalduva eesmärgiga taastada pikaajaline elujõulisus.

(77) Peale selle väitis Taani, et ettevõtja FIH hoiuste hankimise strateegia on riigiabimeetmest sõltumatu ega lähtu soovist saada hinnaliidri rolli, kuid on ettevõtja rahastamisstrateegia oluline osa. Sellest olenemata on Taani komisjoni kahtluste kõrvaldamiseks võtnud kohustuse, et ettevõtja FIH järgib hinnaliidri positsiooni taotlemise keeldu.

5. **HINDAMINE**

5.1. RIIGIABI OLEMASOLU

(78) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt on riigiabi igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.

(79) Komisjon leiab, et ettevõtja FIH kasuks võetud meetmeid, mida on kirjeldatud punktis 2.3, tuleks kaaluda koos ühe paketina. Meetmed on ühe tehingu osa, sest nende elemendid on omavahel seotud (kronoloogiliselt ja ülesehituse poolest) ning need meetmed on välja töötatud koos eesmärgiga käsitleda ettevõtja FIH rahastamisprobleemi.

5.1.1. **Riigi ressursid**

(80) Punktis 2.3 kirjeldatud meetmed hõlmavad riigi ressursse, sest neid meetmeid rahastab otseselt ettevõtja FSC, kelle näol on tegemist riigi omandisse kuuluva ettevõtjaga (Taani majandusministeeriumi kaudu) ja kes vastutab erinevate meetmete võimaldamise eest Taani pankadele finantskriisi kontekstis ([59]). Esiteks annab ettevõtja FSC 2 miljardit Taani krooni rahas ettevõtja Newco aktsiate ostmise lepingu eest. Teiseks on ettevõtja FSC võtnud kohustuse rahastada ettevõtja Newco varasid, kuni ettevõtja FIH maksab tagasi riigi garanteeritud laenud. See kohustus võib olla suurem kui 13 miljardit Taani krooni. Kolmandaks loobub ettevõtja FSC intressisummast, et maksta ettevõtjalt FIH Holding saadud garantii eest.

5.1.2. **Eelise olemasolu**

(81) Punktis 2.3 kirjeldatud meetmetega antakse eelis, sest nende tulemusel võimaldatakse ettevõtja FIH varade toetamist, parandades seega kontserni omavahendite suhtarvu ning andes samas pangale võimaluse oma rahastamisprobleemide paremaks lahendamiseks.

(82) Taani ametiasutused on väitnud, et meetmete puhul järgitakse turumajandusliku ettevõtja põhimõtet ja seega ei kujuta need meetmed endast ettevõtjale FIH Group antavat riigiabi.

([55]) 11. septembril 2012. aastal edastatud teave, lk 5.
([56]) Vt joonealune märkus nr 31.
([57]) 11. septembril 2012. aastal edastatud teave; punkt 2, lk 5.
([58]) 11. septembril 2012. aastal edastatud teave, lk 6-7.
([59]) Ettevõtja FSC tegevus on reguleeritud finantsstabiilsuse seaduse ja finantstegevuse seadusega ning nende alusel väljastatud määrustega. Lisaks kohaldatakse ettevõtja FSC suhtes riigile kuuluvaid ettevõtjaid käsitlevaid erisätteid. Seoses muude ettevõtja FSC poolt varem võetud meetmetega leiti komisjoni 10. oktoobri 2008. aasta otsuses NN 51/08, et need võib omistada Taani riigile („Tagatisskeem Taani pankadele") (ELT C 273, 28.10.2008, lk 2).

(83) Sellepärast hindab komisjon, kas ettevõtja FIH Group kasuks võetud meetmed vastavad turumajandusliku ettevõtja põhimõttele. Selle hindamise käigus tehakse kindlaks, kas turumajanduslik ettevõtja oleks ajal, mil tehti otsus riigi ressursside kättesaadavaks tegemise kohta, osalenud selles tehingus avalik-õigusliku investoriga samadel tingimustel. Tegemist ei ole riigiabi andmisega, kui riigi ressursid tehti kättesaadavaks turutingimustel.

(84) Sellega seoses leiab komisjon ettevõtjat FIH Group käsitleva konkreetse juhtumi puhul, et on oluline uurida, i) kas algselt oli olemas erainvestor, kes soovis rahastada meetmeid liikmesriigiga samadel tingimustel; ii) kui jah, siis milline oli tema nõutud investeerimistulu võrreldes riigi saadud tuluga, ning iii) milline oleks erainvestori huvi puudumisel oodatav tulu ([60]) ja meetmetest saadava potentsiaalse tulu jaotus riigi jaoks võrreldes selle tuluga, mida sooviks saada turumajanduslik investor, kui ta peaks võtma meetmed tavapärastel turumajanduslikel tingimustel. Kui riik nõustub nende või veelgi paremate tingimustega, võib järeldada, et meetmed võeti turutingimustel. Eriti oluline on kontrollida, kas tehingu kui terviku tulemusel tekib positiivne rahavoog, sest ükski erainvestor, kelle eesmärk on maksimeerida oma kasumit, ei sõlmiks kahjumlikku tehingut.

(85) Kõige otsesem tõend selle kohta, et tehing on kooskõlas turumajandusliku ettevõtja põhimõttega, on see, kui tehingu tingimused ei oleks lihtsalt vastuvõetavad hüpoteetilisele turumajanduslikule investorile, vaid kui tõepoolest oleks olemas selline investor, kes osaleks samas investeeringus riigiga samadel tingimustel. Teiste investorite olemasolu on võrdlusalus, mille põhjal komisjon saab hinnata turumajandusliku ettevõtja põhimõtte kohaldatavust.

(86) Ajal, mil Taani võimaldas meetmete võtmist, ei olnud turuosalisi, kes oleksid olnud valmis võimaldama ettevõtjale FIH meetmeid, mis oleksid samalaadsed riigi kontrolli all olevate äriühingute võimaldatud meetmetega. Eelkõige ei väljendanud soovi investeerida ettevõtjasse FIH ei omanikud ega ükski kolmas isik. Komisjonil ei ole alust arvata, et neil tingimustel sooviks mõni turumajanduslik ettevõtja meetmetes osaleda. Erahuvi puudumine on märk panga finantsraskustest ja nõrgast positsioonist.

(87) Kui puudub investor, kes oleks nõus investeerima riigiga samadel tingimustel, võib meede ikkagi mitte hõlmata riigiabi, kui erainvestor oleks võimaldanud samalaadsetel tingimustel samasugust rahastamist, küsides selle eest vähemalt sama suurt tasu, nagu sai riik. See hinnang peaks põhimõtteliselt põhinema äriplaanil, võttes arvesse olemasolevat teavet ja prognoositavat arengut ajal, mil riigi rahastamist pakuti, ning hinnangu andmisel ei tohiks tugineda mis tahes analüüsile, mis põhineb hilisemal olukorral.

(88) Peale selle on üks olukord, kus turumajandusliku ettevõtja põhimõtet on kõige raskem kohaldada – see on olukord, kus ettevõtja on juba saanud riigiabi. Antud juhul oli ettevõtja FIH juba saanud abi rekapitaliseerimise näol 30. juunil 2009. aastal ning selle summa maksis ta tagasi 2. juulil 2012. aastal. Rekapitaliseerimiseks kasutatud hübriidväärtpaberite eest tasuti hüvitist […] (*) %. Samuti osales ettevõtja FIH Taani tagatisskeemis. Kuigi need asjaolud ei välista turumajandusliku investori põhimõtte kohaldamist antud juhtumi puhul, viitavad need ettevõtja FIH raskustele ja mõjutaksid erainvestori soovi meetmetesse investeerida. Varasem abi juba moonutab majandustingimusi, jättes mulje, et riigi toetus on jätkuv. Hindamise käigus on komisjon võtnud arvesse selliste eeliste asendamist uutega.

(89) FSA leidis, et ettevõtja FIH oli ebastabiilses olukorras, sest valitses märkimisväärne risk, et ettevõtja FIH ei suuda täita oma seaduses sätestatud likviidsusnõudeid, kui saabub tema valitsuse garanteeritud laenu tähtaeg. See olukord oleks võinud seega viia selleni, et ettevõtja FIH oleks kaotanud oma panganduslitsentsi ([61]). Seega toetab FSA seisukoht komisjoni hinnangut, mille kohaselt ei oleks turumajanduslik ettevõtja tõenäoliselt ettevõtjasse FIH investeerinud. Kuigi võib väita, et FSA aruanne ei olnud avalik, oleks turumajanduslikul ettevõtjal olnud juurdepääs ettevõtja FIH valitsuse garanteeritud laenu tähtaega käsitlevale teabele, mis oleks võimaldanud tal jõuda samale järeldusele.

(90) Tegeliku erainvestori puudumisel peab komisjon turumajandusliku ettevõtja põhimõtte kohaldatavuse kontrollimiseks hindama, kas ettevõtjale FIH võimaldatud meetmetega kaasnev kogukasum on võrdne selle oodatud tuluga, mida hüpoteetiline erainvestor nõuaks investeeringu tegemiseks, või suurem sellest oodatud tulust. Meetmetega

([60]) Meetmetest oodatav tulu arvutatakse tulevaste rahavoogude alusel, mida on diskonteeritud nüüdispuhasväärtuse saamiseks. Vt põhjendused 91 ja 92.

(*) Konfidentsiaalne teave.

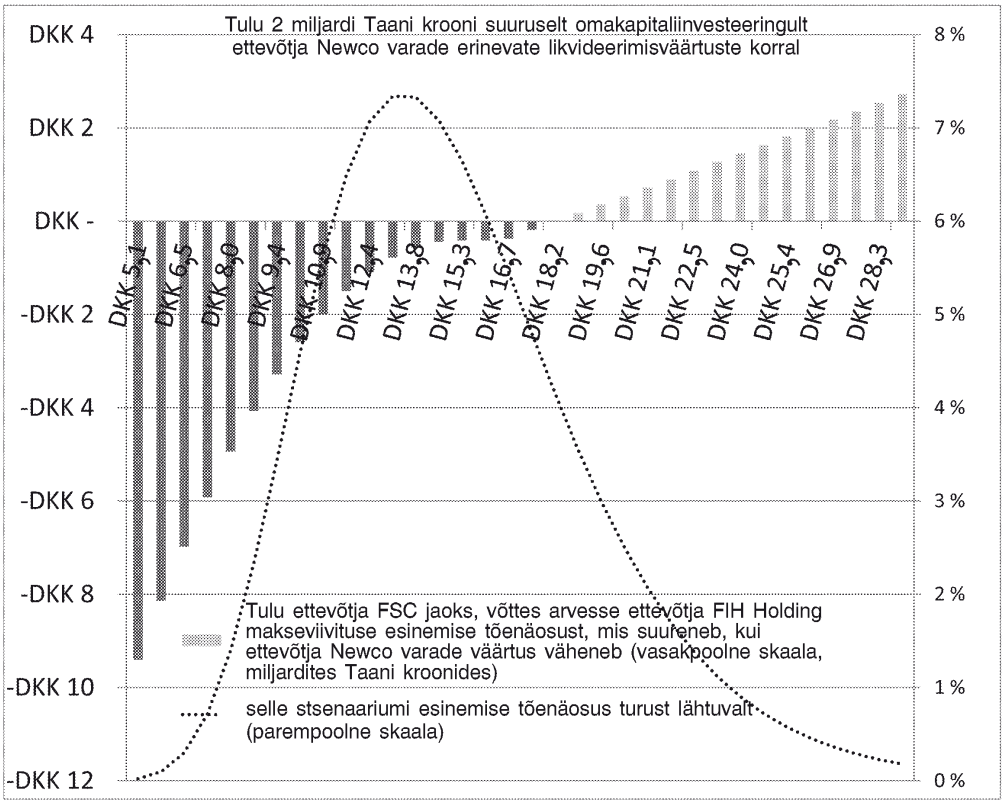
([61]) FSA 16. mai 2012. aasta teatis komisjonile ettevõtja FIH Erhvervsbank A/S kohta.

kaasnev oodatud tulu sõltub rahavoogudest tulevikus saadavast tulust, mis tuleb selle nüüdispuhasväärtuse saamiseks diskonteerida tänasesse päeva, kasutades sobivat diskontomäära.

(91) Eksperdiarvamusele tuginedes hindas komisjon ettevõtja Newco varade turuväärtust ja modelleeris oodatava tulu ettevõtja FSC jaoks ettevõtja Newco varade likvideerimisväärtuste kogu jaotuse ulatuses. Seda tehes on komisjon arvesse võtnud kõiki aktsiate ostmise lepingu elemente, näiteks likvideerimise puhasväärtust, ettevõtjate FSC ja FIH Group saadud tulu ja kantud kulusid ning ostuhinna korrigeerimist, mis hõlmas kahjumit katvat laenu. Jaotusmudeli kasutamine on vajalik selleks, et arvutada nüüdispuhasväärtus nii 25 %-lisest edukustasust tuleneva kasu puhul kui ka negatiivsete mõjude puhul, mis tulenevad suurest varade kaotusest ettevõtjas Newco koos ettevõtja FIH Holding makseviivituse riskiga, kui selline stsenaarium peaks teoks saama ([62]).

Joonis 1

Meetme nüüdispuhasväärtus ettevõtja FSC jaoks

(92) Joonisel 1 on näha aktsiate ostu lepingu nüüdispuhasväärtus ettevõtja Newco varade erinevate likvideerimisväärtuste korral (alates 5,1 miljardist Taani kroonist kuni 28,3 miljardi Taani kroonini). Iga stsenaariumi esinemise tõenäosus on esitatud katkendliku joonega parempoolse skaala ulatuses (0,1 % – 7,5 %). Kõige tõenäolisema stsenaariumi korral on tulu natuke negatiivne.

([62]) Seda nähtust tuntakse finantsturgudel kui korrelatsiooniriski. Eksperdinõuande põhjal eeldas komisjon, et keskmine eeldatav kumulatiivne oodatav kahjum on 16 %. Kuid see jagati lineaarselt negatiivse tulu peale laiali, nii et 91 % suurust kahjumiprognoosi kohaldati erakorralisel juhul, kui varade portfelli väärtus oleks langenud kõigest 5,1 miljardi Taani kroonini, ning kahjumit ei eeldatud, kui varadelt oleks teenitud kasumit.

(93) Nagu jooniselt 1 nähtub, on aktsiate ostu lepingu nüüdispuhasväärtuse üldine tõenäosusega kaalutud keskmine samuti negatiivne. Eksperdiarvutustest nähtub, et nüüdispuhasväärtus ulatub 726 miljoni Taani kroonini. Selle tulemusel teenitakse aktsiate ostu lepingu alusel kasumi asemel kahju. Turumajanduslik ettevõtja oleks nõudnud samalaadse 2 miljardi Taani krooni suuruse investeeringu puhul omakapitali eest vähemalt 10 % aastast hüvitist, ([63]) mis oleks moodustanud umbes 1,33 miljardit Taani krooni ettevõtja Newco seitsmeaastase eksisteerimisperioodi jooksul. Sellepärast järeldab komisjon, et ükski turumajanduslik ettevõtja ei oleks soovinud investeerida aktsiate ostu lepingus ette nähtud tingimustega samaväärsetel tingimustel. Sellest tulenevalt ei ole meetmed kooskõlas turumajandusliku ettevõtja põhimõttega ([64]).

(94) Tuleb märkida, et põhjendustes 91–93 esitatud arvutustes võttis komisjon arvesse Taani poolt 7. veebruaril 2013 ja 11. märtsil 2013 esitatud teavet ning samuti hiljem esitatud teavet, ([65]) milles Taani esitas varem avaldamata elemente, näiteks muutuva ostuhinna komponentide spetsiifilise tõlgenduse, ettevõtjalt FIH ettevõtjale Newco üleandmiseks ette nähtud laenude andmete viitekuupäeva, portfelli krediidikvaliteedi arengu ajavahemikul detsembrist 2011 kuni septembrini 2012 ning üksikasjalikuma analüüsi portfelli mittesiduvate krediidiliinide kohta.

(95) Peale selle ei leidnud Taani argumentides ([66]) esitatud arvutused kontrolli käigus kinnitust. Esiteks ei ole eelnev allahindlus ja riskikaitse põhjendatud väärtuse hindamist käsitleva sõltumatu aruandega ([67]). Peale selle, kui kaaluda võimalust, et ettevõtja FIH Group ei ole suuteline täitma juba antud järelgarantiisid, ei ole mingit põhjust, miks ettevõtja Newco kahjum ei võiks olla suurem kui 2,7 miljardit Taani krooni, ning sel juhul oleks ettevõtja FSC (ja seega ka Taani valitsus) lepingust tulenevalt kohustatud rekapitaliseerima ettevõtja Newco enne selle lõplikku likvideerimist. Sellepärast järeldab komisjon, et väide, nagu piirduks investeeringuga kaasnev mis tahes kahju 1,05 miljardi Taani krooniga, ei ole põhjendatud.

(96) Asjaolu, et meetmete tingimused lepiti kokku ettevõtjate FSC ja FIH Holding vaheliste läbirääkimiste käigus, ei tähenda ilmtingimata seda, et meetmed viidi ellu turutingimustel. Kui Taani kavatses anda märkimisväärses summas täiendavat abi suurte likviidsusprobleemidega silmitsi seisvale pangale, siis see asjaolu iseenesest ei välistaks läbirääkimisi ametiasutuste ja selle panga vahel tehingu konkreetsete punktide üle. Toimunud läbirääkimiste kahepoolse aspekti tõttu puudusid läbirääkimistel avatud mittediskrimineerivale pakkumismenetlusele omased ja samalaadsete turutehingutega võrreldavad tunnusjooned. Seega ei ole meetmed automaatselt kooskõlas turutingimustega pelgalt sellepärast, et toimusid läbirääkimised.

(97) Seoses KPMG 7. juuni 2012. aasta aruandega nõustub komisjon, et meetmete keerukuse tõttu tuleks nende tingimusi hinnata tervikuna, sest puuduvad üksikud sätted, mida saaks siduda iga individuaalse elemendi eest makstava hüvitisega. Kuid KPMG aruandes sisalduvas analüüsis jäeti tähelepanuta selliste veelgi negatiivsemate stsenaariumide esinemise võimalus, mille kohaselt ettevõtja FIH Holding ei pruugi suuta täita oma kohustusi. Peale selle ei käsitletud analüüsis investeeritud 2 miljardi Taani krooni eest makstavat hüvitist. Nagu on märgitud põhjenduses 95, ei saa rääkida vastavusest turumajanduslikule käitumisele, kui kapitali eest ei maksta iga-aastast

([63]) Tõenduseks märgib komisjon, et kriisiolukorras võib rekapitaliseerimisturgudel makstavate hüvitiste tase olla hõlpsalt üle 15 % (investeerimispanga J.P. Morgan 27. oktoobri 2008. aasta Euroopa krediidiuuring ning investeerimispanga Merrill Lynch andmed eurodes nomineeritud esimese taseme laenude kohta investeerimisjärgu krediidireitinguga institutsioonidele). Ettevõtja FIH suutis hankida rekapitaliseerimist ainult Taani valitsuselt 2009. aastal ja pidi selleks tasuma kupongiintressi 11,45 %. Peale selle, 2012. aasta märtsi alguses, st samal ajal, kui allkirjastati aktsiate ostu leping, noteeriti turul ettevõtja FIH kõrgema nõudeõiguse järguga võlg (näiteks ISIN XS0259416757, mille aastane kupongiintress oli 4,91 % ja lõpptähtaeg 2021) nimiväärtusega 67 %, mis tähendas suuremat tootlust kui 10,5 %. Seega on loogiline eeldada, et omakapitali puhul – mille krediidipositsioon oli palju madalama nõudeõigusega – nõuaks turumajanduslik investor palju suuremat tulu.

([64]) Turukäitumise nõuete mittejärgimine tehakse kindlaks, ilma et oleks vaja võtta arvesse muid tehingu sõlmimise elemente, näiteks tasu, mida ettevõtja Newco maksab oma algse rahastamise eest, ja kahjumit katvat laenu, samuti ettevõtjale FIH varahalduse ja riskide maandamise eest makstavaid haldustasusid, mida on võetud arvesse punktis 5.2 abi kogusumma puhul.

([65]) Kokkuvõtlikult esitatud Taani 24. juuni 2013. aasta kahes teatises ning 29. augustil 2013 ja 11. septembril 2013 edastatud täiendavaid selgitusi sisaldavates teatistes.

([66]) Vt põhjendused 66 ja 67.

([67]) Esitatud üheleheküljelises dokumendis „Brev vedr FIH nedskrivning" nimetatakse ettevõtja FSC heaks töötavat – ja seega mittesõltumatut – väärtuse hindamise rühma, kes järeldas, et 3,2 miljardi Taani krooni suurune mahakandmine on vajalik rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite eeskirjade kohaselt. Peale selle on 1,3 miljardi Taani krooni suurust riskikorrigeerimist põhjendatud tagatise vähendamisega 10 %, kuid seda ei ole eraldi selgitatud. Asjaolu, et hindamisrühm ei olnud sõltumatu, leidis kinnitust Taani poolt 11. märtsil 2013. aastal esitatud teabega, kus selgitatakse ettevõtja FSC hindamisprotsessi põhjalikumalt.

hüvitist ja kui võtta arvesse, et seitsmeaastase investeerimisperioodi jooksul pakuti vaid 25 % edukustasu mis tahes vara kasvu eest ning seda nii eraldiseisvalt kui ka kogu hüvitismudeli ühe parameetrina ([68]).

(98) Sellega seoses märgib komisjon, et eelmise esimese taseme hübriidkapitali kaudu toimunud rekapitaliseerimise puhul ([69]) pidi ettevõtja FIH tasuma aastas kupongiintressi […] %. Peale selle noteeriti 2012. aasta märtsi alguses ettevõtja FIH kõrgema nõudeõiguse järguga võlad turul eeldatava tootlusega, mis oli suurem kui 10 %. Sellepärast on põhjendatud komisjoni seisukoht, et hüvitis kapitali eest peaks olema vähemalt 10 %. Turumajanduslik ettevõtja nõuaks tõenäoliselt sellest suuremat hüvitist, pidades silmas konkreetseid riske, mis on seotud koondumisega, ja ettevõtja Newco kinnisvaraportfelli halba kvaliteeti ([70]) ning samuti asjaolu, et osalus omakapitalis on madalama nõudeõiguse järguga. Sellepärast on hüvitis 6,5 %, ([71]) millest Taani teada andis, ilmselgelt ebapiisav. Samuti tuleks märkida, et tehingu tulemusel on oodatav tulu negatiivne.

(99) Komisjon järeldab, et ettevõtja FIH kasuks võetud meetmed ei ole kooskõlas turumajandusliku ettevõtja põhimõttega.

5.1.3. **Valikulisus**

(100) Meetmete kasutamine hõlmab ainult ettevõtjaid FIH Group ja Newco. Sellepärast on meede valikuline.

5.1.4. **Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele**

(101) Meetmetega aidati ettevõtjal FIH tugevdada oma kapitali- ja likviidsuspositsiooni võrreldes tema konkurentidega, kes ei saa abi samalaadsete meetmete kaudu. Sellepärast võimaldati meetmega ettevõtjal FIH parandada oma turupositsiooni. Seega võib meetmetega kaasneda konkurentsi moonutamine.

(102) Võttes arvesse pangandusturu lõimumist Euroopa tasandil, tajuvad ettevõtjale FIH antud eelist konkurendid nii Taanis (kus tegutsevad teiste liikmesriikide pangad) kui ka teistes liikmesriikides. Sellepärast tuleb meetmeid vaadelda selliste meetmetena, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

5.2. ABI SUURUS

(103) Meetmetega kaasneva abi kogusuurus ([72]) on arvutuste kohaselt umbes 2,25 miljardit Taani krooni (umbes 300 miljonit eurot). Abi suuruse kindlaksmääramiseks on komisjon arvesse võtnud järgmist:

a) aktsiate ostu lepingus sisalduva valemi kohast hüvitist (0,73 miljardit Taani krooni) ([73]);

b) omakapitaliinvesteeringu eest ette nähtud hüvitisest loobumist (1,33 miljardit Taani krooni) ([74]);

c) ettevõtja Newco poolt laenu nr 1 eest tasutud ülemääraseid intressimakseid, kahjumit katvat laenu ja esialgset rahastamist (0,33 miljardit Taani krooni) ning

d) ülemääraseid haldustasusid (0,14 miljardit Taani krooni).

(104) Riski maandava tegurina leidis komisjon, et ennetähtaegselt tagastatud valitsuse garantiid summas 0,28 miljardit Taani krooni tuleks abi kogusummast maha arvata.

(105) Nagu on märgitud punktis 5.1, kasutas komisjon kõigi intresside ning muude rahavoogude, tasude ja antud garantiide hindamisel holistilist lähenemisviisi, võttes arvesse järgmist:

([68]) Otsese omakapitaliinvesteeringuga kaasneks 100 % osalemine omakapitalilt saadavas tulus. Komisjon on seisukohal, et selle omakapitaliinvesteeringu tootluse vähendamine 25 %-le ei ole piisav hüvitis ettevõtja FIH Holding jaoks, mis korvaks omakapitaliinvesteeringutelt saadava kahju, sest ettevõtjate FIH ja FIH Holding krediidivõime on nõrk. Lisaks soovib komisjon põhjalikult hinnata omakapitaliinvesteeringu edukustasu, sest enamik alusvarast ettevõtjas Newco on kinnisvaralaenud, millelt saadav tulu piirdub intresside ja põhisummaga. Seega ei pruugi tõenäosus, et ettevõtja Newco likvideerimisväärtus on üle 25 miljardi Taani krooni, nagu kirjeldatud põhjenduses 91 esitatud mudelis, olla mitte väga väike, vaid isegi täiesti välistatud. Sellepärast kaasneks osalusprotsendi suurendamisega (näiteks 50 %) riigiabi suuruse alahindamine kasutatud mudelis.

([69]) Vt joonealust märkust 5.

([70]) 2. aprillil 2013 Taani esitatud teabes rõhutatakse, et kui viitekuupäev on 2012. aasta juunis, siis on umbes 25 % varadest maksetähtaja ületanud ja veel 25 % varadest on madal reiting. Eksperdiaruandes (ettevõtja FIH juhtumiga seotud nõustamisteenused – 20. detsember 2012) leiab see väide veelgi enam kinnitust, sest seal öeldakse, et vaid 6,3 %-l portfellist on ettevõtja FIH krediidikvaliteedireiting 7 või kõrgem, mis vastab investeerimisjärgu krediidireitingule. Seega kui üle 90 % portfellist on saanud investeerimisjärgu krediidireitingust madalama reitingu ja 25 % varade puhul on maksetähtaeg reaalselt ületatud, leiab komisjon, et omakapitaliinvesteering sellisesse portfelli on riskantne ja selle eest tuleb maksta kõrget hüvitist.

([71]) Edastati 11. märtsi 2013. aasta teatistes ja korrati 24. juuni 2013. aasta kokkuvõtva teatise 1. lisas.

([72]) Sisaldus 1. märtsi 2012. aasta aktsiate ostu lepingus ja järgnevas 2. juuli 2012. aasta tehingu sõlmimise kokkulepetes.

([73]) Vt põhjendus 97.

([74]) Vt joonealune märkus 73.

a) Taani muret selle üle, et komisjon ei pööra piisavalt tähelepanu meetmete kõikide aspektidega seotud tegelikule majanduslikule olukorrale, näiteks kahjumit katvale laenule, ning

b) asjaolu, et mitte kõiki tehinguga seotud elemente ei saa seostada konkreetse muutujaga hüvitise arvutamise valemis.

(106) Kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega on komisjon tuginenud välisekspertide antud hindamisalastele nõuannetele ([75]).

5.3. KOKKUSOBIVUS SISETURUGA

5.3.1. **Abi siseturuga kokkusobivuse õiguslik alus**

(107) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis b on sätestatud, et riigiabi võib pidada siseturuga kokkusobivaks, kui see on mõeldud „liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks". Võttes arvesse praegu valitsevaid asjaolusid ning samuti menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal finantsturgudel valitsenud olukorda, leiab komisjon, et meetmeid võib hinnata selle sätte alusel.

(108) Komisjon nõustub, et finantskriisi tõttu on tekkinud erandlik olukord, kus ühe panga pankrott võib õõnestada usaldust finantssüsteemi kui terviku vastu ning seda nii riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil. Nii võib juhtuda isegi väikese panga puhul, mis ei ole otsestes raskustes, vaid finantsjärelevalvet tegevate asutuste kõrgendatud tähelepanu all, nagu see on ettevõtja FIH puhul. Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse tegemise ajal hinnastati selle panga 2–4 aasta võlg intressiga, mis oli EURIBORist 600–700 baaspunkti kõrgem. Selline hinnastamise tase on ilmselge märk peatsetest raskustest. Sellisel juhul võib finantsstabiilsust ähvardavate ohtude vältimiseks osutuda vajalikuks varajane sekkumine eesmärgiga ära hoida asjaomase institutsiooni muutumine ebastabiilseks. See kehtib eelkõige sellise väikese majanduse puhul, nagu seda on Taani, kus vastaspool ei tee enamasti vahet individuaalsete pankade vahel ning seega muutub ühe panga ebaõnnestumise tagajärjel tekkinud usalduse puudus usaldamatuseks kogu sektori vastu. Seega, kui hinnatakse käesoleva otsusega hõlmatud kõigi meetmete kokkusobivust siseturuga, on õiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt b.

(109) Kui komisjon hindab konkreetselt seda, kas ettevõtja FSC varade üleandmine on kokkusobiv siseturuga, siis lähtub ta meetmete hindamisel langenud väärtusega varade teatisest.

(110) Seejärel hindab komisjon restruktureerimisteatise põhjal seda, kas restruktureerimismeetmed on kokkusobivad siseturuga.

5.3.2. **Meetmete kokkusobivus langenud väärtusega varade teatisega**

(111) Langenud väärtusega varade teatises on sätestatud põhimõtted, mis käsitlevad langenud väärtusega varade hindamist ja üleandmist ning meetmete kokkusobivust ELi toimimise lepinguga. Tuleb hinnata, kas abi andmisel piirduti minimaalselt vajaliku abiga ning kas panga ja tema aktsionäride enda panus on piisav.

(112) Langenud väärtustega varade teatise punkti 21 kohaselt peaksid pangad kandma langenud väärtusega varadega seotud kahjumist võimalikult suure osa. Punktiga 21 nähakse riigile ette mis tahes vormis toetusmeetme eest makstav asjakohane hüvitis, millega tagatakse aktsionäride võrdväärne vastutus ja kulude jagamine sõltumata sellest, milline mudel valiti.

(113) Algselt nähti meetmetega ette hüvitis, mis oli võrdne Taani valitsuse kantud rahastamiskuludega, millele oli likviidsuse pakkumise eest lisatud pelgalt 100 baaspunkti. Omakapitaliinvesteeringu eest ei olnud ette nähtud mingit hüvitist peale osalise (25 %) edukustasu juhul, kui kriisilahendamisega teenitakse hinnakorrigeerimise mehhanismi kaudu puhastulu. Peale selle, negatiivse stsenaariumi korral, kus ettevõtja Newco varade portfell halveneks märkimisväärselt, maksaks ettevõtjale FSC hüvitist ettevõtja FIH Holding, kes nende tingimuste korral ei suudaks tõenäoliselt oma kohustusi täita. Nagu on märgitud menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse põhjendustes 66–73, tundus seega ebatõenäoline, et hüvitisest ja äriühingu enda panusest piisaks, et abi oleks kokkusobiv siseturuga vastavalt langenud väärtusega varade teatises esitatud juhistele.

([75]) Lõpparuanne – ettevõtja FIH juhtumiga seotud nõustamisteenused – II etapp – juhtum SA.34445 – Taani, 19. september 2013.

(114) Kooskõlas langenud väärtusega varade teatise punktiga 39 on komisjon seega põhjalikult analüüsinud meetmete turuväärtust. Kasutades väliseksperdi abi, hindas komisjon ettevõtja Newco varade portfellist saadava tulu tõenäosuslikku jaotamist ja arvutas välja mõju tõenäolistele lõplikele varade likvideerimisväärtusele aktsiate ostu lepingu abil.

(115) Hindamise käigus tuvastas komisjon eeliseid, mis tulenesid omakapitaliinvesteeringu eest ette nähtud hüvitisest loobumisest ja ettevõtja FIH Holding krediidikvaliteediga seotud potentsiaalsest kahjumist, kahjumit katva laenu eest makstavast ülemäärasest intressist, ülemäärastest riskimarginaalidest seoses ettevõtja FIH poolt ettevõtjale Newco võimaldatud rahastamisega ning ülemäärastest haldustasudest ja riskide maandamise tasudest. Lisaks leidis komisjon riske maandavaid tegureid, näiteks valitsuse garantiide ennetähtaegne tagastamine. Kokku anti meetmetega riigiabi 2,25 miljardi Taani krooni ulatuses.

(116) Võttes arvesse langenud väärtusega varade teatise punkte 40 ja 41, hinnati üleandmisväärtuse ja tegeliku majandusliku väärtuse vahelist erinevust, tehes samad arvutused, nagu turuväärtuse hindamisel, kuid kohandades arvutusi kahes kohas. Esiteks, tulu jaotamisel lähtuti varade portfelli tegelikust majanduslikust väärtusest, mitte turuväärtusest. Teiseks, omakapitali eest nõutav hüvitis põhines meetmetega võimaldatud tegelikul puhaskapitalitoetusel. Pärast FSA avaldust leidis komisjon, et meetmetega võimaldatud kapitalitoetus oli kokku 375 miljonit Taani krooni ([76]) ning et sellele vastav üleandmisväärtus oli 254 miljonit Taani krooni suurem tegelikust majanduslikust väärtusest, ([77]) mis tuli hüvitada ja tagasi nõuda. Lisaks tuleb tagasi nõuda 143,2 miljoni Taani krooni ulatuses ülemääraseid tasusid.

(117) Ettemaks summas 254 miljonit Taani krooni (väärtuspäev 1. märts 2012) on vähendanud meetmetega võimaldatud puhaskapitalitoetust 375 miljonilt Taani kroonilt 121 miljonile Taani kroonile. Seega oleksid meetmed langenud väärtusega varade teatisega kooskõlas, kui lisaks ülemääraste haldustasude tagasinõudmisele ([78]) makstaks ühekordset hüvitist summas 310,25 miljonit Taani krooni ([79]) (väärtuspäev 30. september 2013) pluss igal aastal 12,1 miljonit Taani krooni (mis vastab iga-aastasele 10 %-lisele hüvitisele võimaldatud kapitalitoetuse eest).

(118) Taani on kinnitanud, et lisaks meetmeid käsitleva tehingu sõlmimise dokumentides esitatud kõikide kokkulepete täitmisele maksis ettevõtja FIH need summad ([80]).

(119) Taani lubab, et ettevõtja FIH ei maksa dividende kuni ettevõtja Newco varad on aktsiate ostu lepingu alusel lõplikult arveldatud, et leevendada ettevõtja FSC jaoks krediidiriski, millega ettevõtja FIH Holding silmitsi seisab.

(120) Kokkuvõttes on meetmed tervikuna proportsionaalsed, abi andmisel on piirdutud minimaalse vajaliku abiga ja meetmetega on ette nähtud piisav panus ettevõtjalt FIH. Lisaks, kuna meetmetega on ette nähtud 310,25 miljoni Taani krooni pluss intresside tasumine ([81]) ettevõtjale FSC ning samuti täiendavad kohustused seoses hüvitise ja tasudega, ([82]) on saadav hüvitis kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega.

([76]) Komisjon nõustus, et kuigi FSA sõnul oli ettevõtjale FIH Erhvervsbank A/S antud kapitalitoetus 847 miljonit Taani krooni (samaväärne riskiga kaalutud varaga väärtuses 10,5 miljardit Taani krooni), vähendas ettevõtja FIH Holding antud piiramatu kahjumigarantii märkimisväärselt kontserni riskiga kaalutud laenuandmisvõimele avalduvat mõju. Selleks et kõrvaldada komisjoni kahtlused, lisas Taani kohustuse suurendada ettevõtja FIH poolt ettevõtjale FSC makstava hüvitise summat, kui FSA peaks muutma oma õiguslikku seisukohta seoses kapitalinõuetega valdusettevõtja tasandil, nii et ettevõtja FIH laenuandmisvõime ei oleks enam piiratud ettevõtja FIH Holding kapitalipositsiooniga.

([77]) Komisjoni analüüsi kinnitati eksperdiaruandes, milles võeti arvesse kõiki Taani poolt kuni 24. juunini 2013 teabevahetuse käigus edastatud andmeid, sealhulgas nimetatud kuupäeval esitatud kokkuvõtvat teatist, ning samuti 29. augustil 2013 esitatud selgitusi.

([78]) Ülemäärased haldustasud on meetmete rakendamise perioodil hinnanguliselt kokku 143,2 miljonit Taani krooni. Taani leevendab seda olukorda, makstes ettevõtjale Newco tagasi 61,7 miljonit Taani krooni kui seni ülemääraselt teenitud tulu ning vähendades tulevasi haldustasusid 0,05 %-le tagasimaksmata tinglikust väärtusest, mis on kooskõlas turupraktikaga.

([79]) 310,25 miljonit Taani krooni on arvutatud järgmiselt: 254 miljonit Taani krooni + 1,5 x 37,5 miljonit Taani krooni. Meetmega pakutav kapitalitoetus on 375 miljonit Taani krooni, mille eest kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega makstakse aastas hüvitist 10 %. Peale selle eeldatakse, et portfelli üleandmisväärtus on 254 miljonit Taani krooni ja see on tegelik majanduslik väärtus, mis tuleb kooskõlas langenud väärtusega varade teatise punktiga 41 tagasi saada. Kuid 254 miljoni Taani krooni tagasimaksmisel väheneks kapitalitoetuse puhasmõju 121 miljonile Taani kroonile. Seega selleks, et hüvitis oleks kokkusobiv siseturuga, peab ettevõtja FIH maksma 375 miljoni Taani krooni suuruselt kapitalitoetuselt hüvitist 10 % aastas, kuni üleandmisväärtuse ja tegeliku majandusliku väärtuse vaheline n-ö üleandmisega seotud delta on kõrvaldatud. Kuna see juhtub alles 1,5 aastat pärast meetmete rakendamist, on vajalik makse summas 254 miljonit Taani krooni + 1,5 x 37,5 miljonit Taani krooni ja iga-aastane makse summas 12,1 miljonit Taani krooni, mis kujutab endast 10 % ülejäänud puhaskapitalitoetusest.

([80]) Vt põhjendus 48.

([81]) Tegelikult tehti tagasimaksed alles väärtuspäevaga 4. detsember 2013, nii et oli saabunud täiendava, perioodi 1. oktoobrist 2013 kuni 4. detsembrini 2013 hõlmava kogunenud intressi maksmise tähtaeg. Taani on kinnitanud, et ettevõtja FIH on teinud selle summa katmiseks täiendava makse summas 6,575 miljonit Taani krooni lisaks summale 310,25 miljonit Taani krooni.

([82]) Vt joonealune märkus 78.

5.3.3. **Abi kokkusobivus restruktureerimisteatise ja 2011. aasta pikendusteatisega** ([83])

(121) Restruktureerimisteatises on sätestatud, et selleks, et finantseerimisasutuse restruktureerimine oleks kooskõlas siseturuga vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktile b, peab see restruktureerimine praeguse finantskriisi kontekstis vastama järgmistele tingimustele: i) restruktureerimine peaks aitama taastada panga elujõulisuse või tagada nõuetekohase likvideerimise; ii) restruktureerimisega tuleks tagada, et abi antakse ainult vajalikus minimaalses ulatuses ja abisaaja annaks omalt poolt piisava panuse (kulude jagamine), ning iii) restruktureerimine peaks hõlmama piisavaid meetmeid, millega oleks piiratud konkurentsi moonutamine.

i. *Elujõulisus*

(122) Restruktureerimisteatise kohaselt peab liikmesriik esitama põhjaliku restruktureerimiskava, milles on näidatud, kuidas abisaaja pikaajaline elujõulisus taastatakse riigiabita mõistliku aja jooksul ja maksimaalselt viie aasta jooksul. Pikaajaline elujõulisus saavutatakse siis, kui pank suudab turul konkureerida kapitali saamiseks omal käel, täites samas asjakohaseid regulatiivseid nõudeid. Selleks et pank saaks sellega hakkama, peab ta suutma katta kõik oma kulud ja pakkuda asjakohast omakapitali investeeringute tulusust, võttes arvesse panga riskiprofiili. Elujõulisuse taastamine peaks toimuma peamiselt sisemiste meetmete kaudu ja põhinema usaldusväärsel restruktureerimiskaval.

(123) Restruktureerimiskavast, mille Taani esitas seoses ettevõtjaga FIH ja mis hõlmab perioodi kuni 31. detsembrini 2016, ilmneb, et elujõulisus suudetakse selle restruktureerimisperioodi lõpuks taastada. Pank peaks prognooside kohaselt jääma kasumlikuks ja parandama oma aastanäitajaid eelkõige ajavahemikul 2013–2016, kusjuures uuest äritegevusest saadav omakapitali investeeringute tulusus on piisav. Negatiivse stsenaariumi puhul teeniks pank ikkagi kasumit, kusjuures puhaskasum kasvaks 51 miljonilt Taani kroonilt (6,8 miljonit eurot) 2013. aastal 122 miljonile Taani kroonile (16,27 miljonit eurot) 2016. aastal.

(124) Restruktureerimiskava kohaselt on 31. detsembriks 2016 ettevõtja FIH koguomavahendite suhtarv 19,6 % ja seaduse kohaselt nõutavaks likviidsuskordajaks prognoositakse siis 160 %. Kõik need näitajad on märkimisväärselt kõrgemad regulatiivsetest miinimumnõuetest. Kontsern paistab seega olevat hästi kapitaliseeritud ja omavat mugavat likviidsuspositsiooni.

(125) Pärast meetmete võtmist – eelkõige pärast laenude üleandmist – suutis ettevõtja FIH mitte ainult lunastada 2013. aastal õigel ajal valitsuse garanteeritud võlakirjad, vaid maksta ka 2. juulil 2013. aastal tagasi valitsuselt saadud hübriidkapitali.

(126) Meetmetega on õnnestunud parandada ettevõtja FIH likviidsusprofiili ning ettevõtja suutis saavutada seaduse kohaselt nõutava likviidsuskordaja 214 % alates 31. detsembrist 2012 ja peaks saavutama likviidsuskordaja 239,7 % alates 31. detsembrist 2013, ([84]) ületades seega regulatiivsetes likviidsusnõuetes ette nähtud künniseid märkimisväärselt.

(127) Eelkõige on likvideeritud varem ettevõtjat FIH ähvardanud likviidsuspuudujääk varade üleandmise abil, kasutades selleks 13 miljardit Taani krooni, mille ettevõtja FSC andis ettevõtja Newco käsutusse. Lisaks on ettevõtja FSC võtnud kohustuse vajaduse korral rekapitaliseerida ettevõtja Newco meetmete rakendamise ajal ([85]). Selle tulemusel on mis tahes kohe lahendamist vajavad rekapitaliseerimisega seotud probleemid ettevõtja FIH jaoks ennetavalt lahendatud.

(128) Kokkuvõttes võib öelda, et kuna nii kasumlikkus kui ka likviidsus on tagatud ja kapitalibaas tundub olevat piisav, on ettevõtja FIH positsioon hea, et saavutada pikaajaline elujõulisus omal käel.

(129) Kuigi negatiivse stsenaariumi korral on maksustamiseelne kasum normaliseeritud omakapitalilt 31. detsembril 2013. aastal prognooside kohaselt 0,9 % ja 31. detsembril 2016. aastal 2,0 %, ([86]) on positiivse stsenaariumi korral tulu normaliseeritud omakapitalilt prognooside kohaselt aastatel 2013 ja 2016 vastavalt 10,3 % ja 11,2 %.

([83]) Komisjoni teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta alates 1. jaanuarist 2012 pankade kasuks finantskriisi kontekstis võetavate toetusmeetmete suhtes (ELT C 356, 6.12.2011, lk 7).

([84]) Vt põhjendus 37 jj.

([85]) Nii võib juhtuda, kui varade väärtus langeb veelgi. Kui see peaks juhtuma, võib ettevõtja Newco omakapital muutuda negatiivseks, pärast mida võib ettevõtja Newco olla äriõiguse tavasätete kohaselt sunnitud esitama pankrotiavalduse. Sellise olukorra tekkimine hoitakse ära rekapitaliseerimist käsitleva sättega, mis tähendab, et ettevõtja Newco saab ettevõtjalt FSC vajaduse korral uue kapitalisüsti, mille ettevõtja FSC saab ettevõtjalt FIH Holding tagasi ainult tehingu lõpliku arveldamise korral (ajavahemikul 31. detsembrist 2016 kuni 31. detsembrini 2019).

([86]) Vt põhjendus 38.

(130) Komisjon ei kasuta tavaliselt näitajat „normaliseeritud omakapital", sest selle kasutamisel saadakse tulemuseks tavaliselt suurem omakapitali investeeringute tulusus kui siis, kui arvutustes lähtutaks tegelikust omakapitalist. Kuid antud juhul on Taani võtnud kohustuse, et ettevõtjad FIH Holding ja FIH hoiavad akumuleeritud kasumi kõrgel tasemel, et tagada paremini asjakohased maksed ettevõtjale FSC. Tuleb märkida, et kui ettevõtja Newco teenib ettevõtja FIH poolt planeeritust märkimisväärselt vähem tulu, siis katavad ettevõtjad FIH (kahjumit katva laenu kaudu) ja FIH Holding (ettevõtjale FSC antud garantii kaudu) kulud eesmärgiga tagada hüvitise maksmine ettevõtjale FIH riigiabieeskirjades sätestatud tasemel. Jaotamata kasumi kogumine tõstab siiski omakapitali suhteliselt kõrgele tasemele (8,4 miljardit Taani krooni positiivse stsenaariumi korral ja 7,3 miljardit Taani krooni negatiivse stsenaariumi korral), mis vähendab omakapitali investeeringute tulususe määra. Ettevõtja FIH ei suuda seda protsessi muuta, välja arvatud juhul, kui ta teenib kahjumit (mida ei prognoosita ja mida ka ei soovita). Sellepärast eelistatakse antud juhtumi puhul kasutada näitajat „normaliseeritud omakapital", et anda komisjonile võimalus nõuetekohaselt hinnata panga kasumlikkust, jättes arvesse võtmata jaotamata kasumi kogumise.

(131) Peale selle väljub ettevõtja FIH suhteliselt riskantsest ärivaldkonnast, st omandamiste rahastamise segmendist, ning sellega väheneb tema äritegevuse riskisus ja tema ärimudel viiakse kindlamale alusele. Lisaks tundub, et kuna ettevõtja FIH koguomavahendite suhtarv on restruktureerimisperioodi lõpus 20,8 %, ([87]) on ettevõtja FIH tema ärimudelit silmas pidades ülekapitaliseeritud ([88]) ning seega varasemast vähem avatud tururiskidele, mis võivad ohustada tema tegevuse jätkuvust.

(132) Sellepärast leiab komisjon, et restruktureerimiskava on sobiv vahend ettevõtja FIH pikaajalise elujõulisuse taastamiseks.

ii. *Kulude jagamine*

(133) Ettevõtja FIH on võtnud kohustuse mitte maksta restruktureerimisetapis dividende ning maksta tagasi varasem riigi võimaldatud rekapitaliseerimine summas 1,9 miljardit Taani krooni. Lisaks ei tee ettevõtja FIH mingeid kupongimakseid sellistesse hübriidinstrumentidesse või mis tahes muudesse instrumentidesse investeerinud investoritele, mille puhul finantseerimisasutustel on õigus otsustada kupongimaksete kasuks või kasutada ostuoptsiooni, olenemata nende õiguslikust liigitusest, sealhulgas allutatud võlakirjadesse investeerinud investoritele, kui ei eksisteeri seadusest tulenevat kohustust maksete tegemiseks.

(134) Peale selle on langenud väärtusega varasid käsitlevate meetmete eest kindlaks määratud nõuetekohasel tasemel hüvitis, nagu on selgitatud ka punktis 5.4.1.

(135) Sellepärast leiab komisjon, et restruktureerimiskavas on piisavalt arvesse võetud kulude jagamise nõuet.

iii. *Konkurentsi moonutamine*

(136) Restruktureerimiskavaga nähakse ette, et ettevõtja FIH peab loobuma teatavatest tegevusvaldkondadest (kinnisvarakrediit, investeerimine börsivälistesse ettevõtetesse ja eravara haldamine). Eelkõige on ettevõtjasse Newco üle antud 15,4 miljardi Taani krooni ulatuses kinnisvarakrediidiga seotud varasid (25 % 2012. aasta bilansimahust).

(137) Tingimuste muudetud nimekiri sisaldab ka hinnaliidri positsiooni taotlemise keeldu hoiuste turul, kui ettevõtja FIH turuosa muutub suuremaks kui 5 %. See kohustus võimaldab ettevõtjal FIH veelgi parandada oma rahastamispositsiooni hoiuste suurema ligimeelitamise kaudu turul, kuid samas kehtestatakse künnis, mis aitab ära hoida ülemäärast tegevust. Lisaks kehtestatakse agressiivsete äritavade kasutamise keeld, mille abil kaitstakse konkurente ülemääraselt agressiivse turukäitumise eest. Tuleb märkida, et ükski turuosaline ei esitanud märkuseid ettevõtja FIH hoiuste hinnastamise poliitika kohta pärast seda, kui komisjon algatas selles küsimuses menetluse.

(138) Peale selle väljub ettevõtja FIH oma investeeringutest börsivälistesse ettevõtetesse investeerivatesse fondidesse ja muudest omakapitaliinvesteeringutest ning kaotab alates 31. detsembrist 2014 oma struktuurist hüpoteekide üksuse. Seega jäävad ka need tegevusvaldkonnad konkurentidele ja ettevõtja FIH kohalolu turul väheneb vastavalt.

([87]) Pärast ühekordset makset summas 310,25 miljonit Taani krooni on suhtarv 19,6 %.

([88]) Ülekapitaliseerimine tuleneb ainult asjaolust, et ettevõtja FIH peab restruktureerimisperioodil koguma kasumit ega tohi seega maksta kogu selle perioodi jooksul dividende eesmärgiga hoida suurt kapitalipuhvrit. Selle näol on tegemist ettevaatusabinõuga, mille eesmärk on tagada langenud väärtusega varadega seotud meetmete eest nõuetekohase ja täieliku hüvitise maksmine, sest ettevõtjad FIH ja FIH Holding on garanteerinud lõppmakse riigile.

(139) Lisaks likvideeritakse äriühing FIH Realkredit ([89]) ja lõpetatakse kogu äritegevus omandamiste rahastamise segmendis. 2012. aasta lõpu andmetele tuginedes oli ettevõtjal FIH Realkredit ikka veel varasid umbes 300 miljoni Taani krooni (40,3 miljoni euro) ulatuses, seega oli tema osatähtsus ettevõtjas FIH Group väike.

(140) Peale selle on ettevõtja FIH juba vähendanud oma koguvarasid 109,3 miljardilt Taani kroonilt (14,67 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2010) 60,80 miljardi Taani kroonini (8,16 miljardit eurot) (seisuga 31. detsember 2012), mis tähendab 44 % vähenemist.

(141) Kõigi nende kohustuste tulemusel on piisavalt leevendatud konkurentsimoonutusi, sest loobutakse ettevõtja FIH jaoks potentsiaalselt kasumlikest ärivõimalustest ja need jäetakse konkurentidele.

5.4. JÄRELDUSED JA AMETLIKU UURIMISMENETLUSE LÕPETAMINE

(142) Komisjon väljendas oma menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses kahtlusi selle üle, kas kavandatavad meetmed olid sihipärased, nagu on nõutud 2008. aasta pangandusteatises ([90]). Eelkõige ei olnud selles etapis selge, kas investorite arvates on ettevõtja FIH täielikult vabastatud tema halvimatest varadest ja kas investorid oleksid vastuvõetavatel tingimustel nõus pakkuma rahastamist. Ettevõtja FIH restruktureerimiskavast nähtub, et pangal on piisav kapitalipuhver ka negatiivse stsenaariumi korral ning et tõenäoliselt suudab pank ebasoodsate makromajanduslike suundumuste korral elujõuliseks jääda.

(143) Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses kahtles komisjon eelkõige meetmete keerukust silmas pidades ka selles, kas meetmete puhul piirduti minimaalse vajaliku abiga ja nõuti piisavat panust ettevõtjalt ([91]).

(144) Pärast kõigi elementide ja nendevaheliste seoste põhjalikku hindamist leiab komisjon, et hüvitis, mida ettevõtja FIH tasub meetmete eest, kujutab endast ettevõtja piisavat oma panust ja on kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega. Komisjon kiidab heaks ühekordse makse (310,25 miljonit Taani krooni) ettevõtjale FSC ja sellega seoses võetud kohustused. Peale selle märgib komisjon, et meetmete abil on suudetud parandada panga likviidsusprofiili ning pank jääb restruktureerimiskava kohaselt kõikide stsenaariumide puhul likviidseks ja elujõuliseks.

(145) Menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses väljendas komisjon kahtlust, kas on täidetud nõue, et konkurentsi moonutamine peab olema piiratud. Ettevõtja FIH suhtes on nüüd kehtestatud kupongimaksete keeld, dividendide maksmise keeld, hinnaliidri positsiooni taotlemise keeld (sealhulgas hoiuste turul) ja agressiivsete äritavade kasutamise keeld ning samuti on talle ette nähtud kohustus loovutada teatavad tegevusvaldkonnad.

(146) Kokkuvõttes märgib komisjon, et Taani esitatud restruktureerimiskavas käsitletakse nõuetekohaselt elujõulisuse, kulude jagamise ja konkurentsi moonutamise küsimusi ning sellest tulenevalt on restruktureerimiskava kooskõlas restruktureerimisteatises ja langenud väärtusega varade teatises esitatud nõuetega.

(147) Eespool toodud hinnangu põhjal leiab komisjon, et meetmed on sihipärased, abi andmisel on piirdutud minimaalse vajaliku abiga ja konkurentsi moonutamine on piiratud. Seega on kõrvaldatud komisjoni kahtlused – mis algselt tõstatati menetluse algatamist ja päästmisabi käsitlevas otsuses – seoses sellega, kas meetmed on kokkusobivad siseturuga.

Järeldus

(148) Teatise alusel ja Taani esitatud kohustusi silmas pidades jõuti järeldusele, et abimeetmed on kokkusobivad siseturuga. Meetmete sobivus, panga elujõulisus ja oma panus ning konkurentsi moonutamist piiravad meetmed tunduvad olevat piisavad. Sellest tulenevalt tuleks meetmed heaks kiita ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti b kohaselt ning avatud menetlus tuleks lõpetada,

([89]) Vt põhjendus 10.
([90]) Vt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse punkt 2.1.
([91]) Vt menetluse algatamist ja päästmisabi käsitleva otsuse punkt 2.2.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Varade üleandmine ettevõtjalt FIH Group Taani finantsstabiilsusettevõtjale koos kõrvalkokkulepete sõlmimisega kujutab endast riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Võttes arvesse restruktureerimiskava ja lisas esitatud kohustusi, on kõnealune riigiabi kokkusobiv siseturuga.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Taani Kuningriigile.

Brüssel, 11. märts 2014

Komisjoni nimel

asepresident

Joaquín ALMUNIA

LISA

TINGIMUSTE NIMEKIRI (JUHTUM SA.34445) — TAANI — ETTEVÕTJA FIH RESTRUKTUREERIMISKAVA

1. **Taust**

Taani Kuningriik kohustub tagama, et 24. juunil 2013. aastal esitatud, ettevõtjat FIH käsitlev restruktureerimiskava rakendatakse nõuetekohaselt ja täiel määral. Käesolevas dokumendis (edaspidi „kohustuste nimekiri") kehtestatakse tingimused (edaspidi „kohustused") ettevõtja FIH Erhvervsbank A/S ja tema tütarettevõtjate (edaspidi „FIH") restruktureerimiseks ning Taani Kuningriik on nõustunud neid tingimusi rakendama.

2. **Mõisted**

Käesolevas dokumendis tähendab ainsuse kasutamine mitmust (ja vastupidi) ja mõisteid kasutatakse järgmises tähenduses:

Mõiste	Tähendus
Kohustused	käesolevas tingimuste nimekirjas esitatud tegevused ettevõtja FIH restruktureerimiseks
Otsus	ettevõtja FIH restruktureerimist käsitlev Euroopa Komisjoni otsus, mille raames käesolevad kohustused on võetud ja mille juurde käesolev tingimuste nimekiri kuulub
Restruktureerimisperiood	punktis 3.2 täpsustatud periood
Restruktureerimiskava	ettevõtja FIH poolt Euroopa Komisjonile Taani Kuningriigi kaudu 24. juunil 2013. aastal esitatud plaan, nagu seda on muudetud ja täiendatud kirjavahetuse teel
Ettevõtja FIH või FIH Group	ettevõtja FIH Erhvervsbank A/S, sealhulgas tema tütarettevõtjad
Ettevõtja FIH Holding	ettevõtja FIH Holding A/S
Ettevõtja FIH Holding Group	ettevõtja FIH Holding A/S, sealhulgas otsesed ja kaudsed tütarettevõtjad
Ettevõtja FS Property Finance A/S	täielikult finantsstabiilsusettevõtjale FSC kuuluv tütarettevõtja, kellele on otsuses viidatud ka kui ettevõtjale Newco
Omandamiste rahastamine	eraldiseisev ja suunitletud äriüksus, mille töötajad on keskendunud ainult rahastamislahenduste pakkumisele seoses ühinemiste ja omandamistega ning mida turustati spetsiifiliselt olemasolevatele ja potentsiaalsetele klientidele

3. **Üldine**

3.1. Taani Kuningriik kohustub tagama, et kohustusi järgitakse restruktureerimiskava rakendamise ajal täiel määral.

3.2. Restruktureerimisperiood lõpeb 31. detsembril 2016. aastal. Kohustusi kohaldatakse restruktureerimisperioodi jooksul, välja arvatud juhul, kui on märgitud teisiti.

4. **Äriühingu struktuuriga seotud meetmed**

4.1. Omandamiste rahastamine

Ettevõtja FIH lõpetab kogu äritegevuse omandamiste rahastamise segmendis 30. juuniks 2014. Olemasoleva portfelli likvideerimisega peab olema algust tehtud 30. juuniks 2014.

4.2. Tegevuse lõpetamine kinnisvarakrediidi segmendis

Ettevõtja FIH on taandunud kinnisvarainvesteeringute segmendist [1] ja lõpetanud tegevuse selles segmendis 31. detsembriks 2013. Selles segmendis tegevust uuesti ei alustata, mis tähendab eelkõige seda, et ei anta uusi laene (kapitali) kinnisvarasse investeerimiseks Taanis, Rootsis, Saksamaal või mis tahes muus riigis [2].

4.3. Börsivälistesse ettevõtetesse investeerimise segmendist väljumine

Ettevõtja FIH väljub investeeringutest börsivälistesse ettevõtetesse investeerivatesse fondidesse ja muudest omakapitaliinvesteeringutest seadusega lubatud piirides esimesel võimalusel ja hiljemalt 31. detsembril 2016. Kui väljumine ei ole selleks kuupäevaks võimalik, siis toimub investeeringutest väljumine järk-järgult, st et eelkõige ei tohi enam toimuda investeeringute rahastamist või investeerimislepingute uuendamist [3]. Lisaks ei tohi alates otsuse kuupäevast teha ühtegi uut investeeringut börsivälistesse ettevõtetesse ega ühtegi muud investeeringut (*kui välja arvata joonealuses märkuses nr 3 esitatud erandid*).

4.4. Hüpoteegipank

Ettevõtja FIH kaotab oma struktuurist 2014. aasta lõpuks hüpoteekide üksuse ega tegutse sellest hetkest alates enam hüpoteegipangana.

5. **Käitumuslikud meetmed ja äriühingu üldjuhtimine**

5.1. Omandamiskeeld. Ettevõtja FIH ei omanda ühtegi osa ega aktsiat üheski ettevõtjas. See kehtib nii ettevõtjate kohta, kes on vormistatud juriidiliselt äriühinguna, kui ka varade kogumite kohta, mis moodustavad ettevõtte.

Tegevused, mis ei ole hõlmatud omandamiskeeluga. See keeld ei kehti omandamiste suhtes, mis on erandkorras vajalikud finantsstabiilsuse säilitamiseks või tõhusa konkurentsi huvides, tingimusel et komisjon on need omandamised eelnevalt heaks kiitnud. Samuti ei kehti see keeld omandamiste suhtes, mis toimuvad tavapärase pangandustegevuse käigus olemasolevate nõuete haldamise raames seoses raskustes olevate ettevõtjatega, ega ettevõtja FIH Holding Group sees toimuva võõrandamise ja restruktureerimise suhtes.

Erandid, mille puhul komisjoni heakskiit ei ole vajalik. Ettevõtja FIH võib omandada osasid või aktsiaid äriühingutes, kui tema poolt mis tahes omandamise eest tasutud ostuhind on väiksem kui 0,01 % ettevõtja FIH bilansist komisjoni otsuse kuupäeva seisuga ning kui need ettevõtja FIH poolt kõigi selliste omandamiste eest kogu restruktureerimisperioodil tasutud kumulatiivsed müügihinnad on väiksemad kui 0,025 % ettevõtja FIH bilansist komisjoni otsuse kuupäeva seisuga.

5.2. Agressiivsete äritavade kasutamise keeld. Ettevõtja FIH peab vältima agressiivsete äritavade kasutamist kogu restruktureerimiskava rakendamise perioodil.

5.3. Hoiused. Ettevõtja FIH ei tohi pakkuda deposiiditoodete eest soodsamaid hindu (eelkõige – kuid mitte ainult – ettevõtjasse FIH Direct Bank paigutatud jaehoiuste eest) kui kaks paremini hinnastatud konkurenti antud turul.

Seda piirangut ei kohaldata, kui ettevõtja FIH turuosa kogu hoiuste turul on alla 5 % [4].

5.4. Reklaam. Ettevõtja FIH ei tohi kasutada abimeetme saamist või nende meetmete abil saadud mis tahes eeliseid reklaami eesmärgil. Peale selle peavad ettevõtja iga-aastased reklaamikulud olema alla 1 miljoni euro.

5.5. Kupongimaksete keeld. Ettevõtja FIH hoidub restruktureerimisperioodi jooksul tegemast mis tahes makseid kapitaliinstrumentidesse, välja arvatud juhul, kui need maksed tulenevad seaduslikest kohustustest, ning ei tohi kasutada nende instrumentide puhul ostuoptsiooni ega osta neid instrumente tagasi ilma komisjoni eelneva loata. Riigile kuuluvate kapitaliinstrumentidega seotud kupongimaksed on lubatud, välja arvatud juhul, kui selliste maksete tulemusel tuleks teha kupongimakseid ka teistele investoritele, kellele vastasel juhul ei oleks maksete tegemine kohustuslik. Seda kohustust mitte maksta kupongimakseid restruktureerimisperioodi jooksul ei kohaldata värskelt väljastatud instrumentides suhtes (st instrumentide suhtes, mis anti välja pärast restruktureerimiskava lõplikku heakskiitmist komisjoni poolt), tingimusel et selliste värskelt väljastatud instrumentide eest makstavate kupongimaksetega ei tekitata seaduslikku kohustust maksta kupongimakseid nende ettevõtja FIH võlakirjade pealt, mis on juba välja antud komisjoni restruktureerimisotsuse vastuvõtmise ajal.

---

[1] Määratletud kui laenud, mis anti kaupluste, büroode, korterelamute, ladude, näidiste saalide, tehaste või samalaadsete rajatiste rahastamise raames ning mis anti ettevõtjale, kelle peamine äritegevus ei toimu neis rajatistes, või ettevõtjale, kes on spetsialiseerunud kinnisvaraarendusele.

[2] Ei kohaldata järgmistel juhtudel: a) kui ettevõtja FIH Holding, ettevõtja FIH või mis tahes muu praegune või tulevane ettevõtja FIH Holding Group üksus ostab tagasi ettevõtja FSPF A/S (alternatiivina ettevõtja FSPF A/S laenuportfelli või osa sellest), b) kui ettevõtja FIH on lepinguliselt / seadusest tulenevalt kohustatud andma sellist laenu või kui laenu antakse ettevõtja FIH või FSPF võlausaldajate jaoks seoses restruktureerimise / refinantseerimise / rekapitaliseerimise / lepingutingimuste muutmist käsitlevate lahendustega, või c) kui tegemist on nõustamisteenustega, mis ei ole seotud laenuandmisega.

[3] Ei kohaldata tavapärase pangandustegevuse käigus (näiteks kui ettevõtja FIH soetab osaluse restruktureerimise kaudu või sarnaselt võlausaldajatega) või kui ettevõtja FIH on seadusest tulenevalt kohustatud tegema sellise investeeringu.

[4] Ettevõtja FIH turuosa põhineb Taani keskpanga mitmepoolseid finantseerimisasutusi käsitleval statistikal (www.statistikbanken.dk/DNMIN). Aluseks on võetud Taani residentide hoiuste kogumaht Taani mitmepoolsete finantseerimisasutuste sektoris võrreldes Taani residentide hoiuste mahuga ettevõtjas FIH.

5.6. Dividendide maksmise keeld. Kõik ettevõtjale FIH Holding makstavad dividendid jäetakse välja maksmata kuni aktsiate ostu lepingu arveldamiseni või kuni restruktureerimisperioodi lõpuni, olenevalt sellest, kumb tähtaeg on pikem. Seega ei jaota ettevõtja FIH Holding rahalisi vahendeid oma aktsionäridele dividendide vms näol kuni ostuhinnalepingu lõpliku arveldamiseni. Selleks et hoida tulud ettevõtjas FIH Holding Group, ei maksa ettevõtja FIH dividende teistele üksustele peale ettevõtja FIH Holding.

5.7. Ettevõtjale FIH Holding omandiga seoses seatud keelud. Ettevõtja FIH Holding ei pandi oma osalust ettevõtjas FIH. Tehingud seotud osapooltega tuleb teha turutingimustel. Vastu ei tohi võtta ühtegi otsust, mis mõjutaks ettevõtja FIH Holding krediidivõimet või likviidsust ja seaks ohtu tema võime maksta vajaduse korral negatiivset muutuvat ostuhinda.

Ettevõtjal FIH Holding on lubatud tegeleda äritegevusega ainult ettevõtja FIH valdusettevõtjana ning mis tahes aktsionärilaene tagasi ei maksta.

5.8. Hübriidkapitaliinstrumentide või muude kapitaliinstrumentide tagasiost Seoses selliste hübriidkapitaliinstrumentide või muude kapitaliinstrumentide tagasiostuga, mis on ettevõtjal FIH olemas 2. märtsil 2012. aastal, peab ettevõtja FIH kinni esimese taseme ja teise taseme kapitaliga seotud tehingutest, nagu on ette nähtud 8. oktoobri 2008. aasta dokumendis MEMO/09/441 ([5]). Igal juhul peab ettevõtja FIH konsulteerima komisjoniga enne seda, kui annab turul teada esimese ja teise taseme kapitaliga seotud tehingutest.

6. **Kapitalitoetus**

Ettevõtja FIH hüvitab meetmed kooskõlas langenud väärtusega varade teatisega. Konkreetsemalt, lisaks ühekordsele maksele summas 310,25 miljonit Taani krooni + 37,5 miljonit Taani krooni × N/365, kus N on päevade arv, mis jääb 30. septembri 2013 ja lõpliku maksekuupäeva vahele (mis Taani ametiasutuste sõnul on juba kätte jõudnud, st väärtuspäev oli 4. detsember 2013), teeb ettevõtja FIH järgmist:

— igal aastal alates 2014. aastast kuni 2020. aastani või aastani, mis järgneb ostuhinnalepingu lõplikule arveldamisele, olenevalt sellest, kumb on varasem, maksab aastas 12,1 miljonit Taani krooni väärtuspäevaga 30. september (või kui vastaval aastal ei ole 30. september tööpäev, siis on väärtuspäev sellele järgnev tööpäev). Lõplik tasu makstakse ostuhinnalepingu arveldamise kuupäeval ning seda vähendatakse proportsionaalselt ajaga (tegelik/tegelik-meetodi alusel) perioodi puhul, mis jääb eelviimase makse (30. september) ja ostuhinnalepingu arveldamise kuupäeva vahele, ning samuti esimese perioodi puhul, mis kestab 4. detsembrist 2013 kuni 30. septembrini 2014;

— vähendab tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2013 ettevõtjalt FS Property Finance A/S küsitavaid haldustasusid ja riskide maandamise tasusid 0,05 %-le tagastamata laenuportfellist aasta kohta;

— maksab ettevõtjale FSC aastatasu summas 47,2 miljonit Taani krooni, kui FSA muudab oma õiguslikku seisukohta seoses kapitalinõuetega valdusettevõtja tasandil, nii et ettevõtja FIH Holding kapitalipositsioon ei piira enam ettevõtja FIH laenuvõimet. Kohaldatakse samasuguseid väärtuspäevi ja tähtaegu, nagu on märgitud esimeses taandes ([6]).

7. **Aruandlus**

7.1. Taani Kuningriik peab tagama, et tehakse pidevalt järelevalvet restruktureerimiskava ja käesolevas tingimuste nimekirjas sisalduvate kõigi kohustuste täieliku ja nõuetekohase rakendamise üle.

7.2. Taani Kuningriik annab kaks korda aastas komisjonile teada restruktureerimiskavaga ja eespool nimetatud kohustustega seotud arengutest kuni restruktureerimisperioodi lõpuni.

7.3. Kolme kuu jooksul alates tehingu lõplikust arveldamisest esitab Taani Kuningriik aruande, mille on koostanud ettevõtteväline sertifitseeritud raamatupidaja tehingu arveldamise korrektsuse kohta.

([5]) http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-09-441_en.htm

([6]) Tuleb märkida, et ettevõtja FIH on juba i) teinud ühekordse makse summas 310,25 miljonit Taani krooni + 37,5 miljonit Taani krooni × N/365, kus N on nende päevade arv, mis jäävad 30. septembri 2013 ja lõpliku maksekuupäeva vahele, kusjuures lõplik maksekuupäev on Taani ametiasutuste sõnul juba saabunud (väärtuspäev 4. detsember 2013), ning ii) maksnud ettevõtjale FS Property Finance A/S 61,7 miljonit Taani krooni, mis kujutab endast 2012. aasta halduskokkuleppe alusel saadud tasude osalist tagasimakset, kusjuures makse on Taani ametiasutuste sõnul juba tehtud (väärtuskuupäev 18. detsember 2013).